

**ОТЧЕТ ЗА
ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ И
ФИНАНСОВО СЪТОЯНИЕ НА
„ДЗИ -
ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ”
ЕАД**

КЪМ 31.12.2022

1.	Резюме	4
2.	Дейности и резултати.....	5
2.1	Дейност.....	5
2.1.1	Представяне на “ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД към 31.12.2022 г.	6
2.1.2	Стратегия и бизнес модел	7
2.2	Финансов отчет	10
2.3	Инвестиции – представяне	11
2.3.1	Приходи от инвестиции	11
2.3.2	Реализирани (загуби)/печалби	12
2.3.3	Доходи от такси и комисиони	12
2.3.4	Други приходи и разходи от дейността	12
2.4	Представяне на други дейности.....	13
3	Система на Управление	14
3.1	Управление на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД.....	14
3.1.1	Органи на управление	14
3.1.2	Политика по възнагражденията.....	14
3.2	Изисквания за квалификация и надеждност	15
	Изисквания за професионален опит	18
3.3	Система за управление на риска.....	19
3.3.1	Стратегии, процеси и процедури за отчитане	19
3.3.2	Управление на риска по категории риск.....	23
3.3.3	Материални Рискове.....	30
3.3.4	Принцип на благоразумният инвеститор.....	31
3.3.5	Целесъобразност на кредитните оценки	31
3.3.6	Корекция за променливост	31
3.4	Собствена оценка на риска и капитала	32
3.5	Система за вътрешен контрол	33
3.5.1	Концепция за „Три линии на защита“	33
3.5.2	Звена, участващи във вътрешния контрол.....	34
3.5.3	Вътрешни Процедури, определящи дейността на компанията.....	34
3.5.4	Функция за съответствие	35
3.6	Функция по вътрешен одит.....	38
3.7	Актьорска функция	39
3.8	Изнасяне на дейности	40
4	Рисков профил	42
4.1	Подписвачески риск	42

Най-добра оценка на застрахователните резерви.....	43
Платежоспособност II и рисков профил	43
4.2 Пазарен риск	44
4.3 Кредитен риск	45
4.4 Ликвиден риск	46
4.5 Операционен риск.....	47
4.6 Други рискове	48
5 Оценка за целите на платежоспособността.....	49
5.1 Активи	50
5.1.1 Стойности по Платежоспособност II	50
5.1.2 Стойности по МСФО	54
5.2 Технически резерви.....	57
5.2.1 Стойности по Платежоспособност II	57
5.2.1 Стойности по МСФО	62
5.3 Пасиви – съществени класове пасиви	63
5.3.1 Стойности по Платежоспособност II	63
5.3.2 Стойности по МСФО	63
6 Управление на Капитала.....	65
6.1 Собствени средства	65
6.2 Значими разлики в собствените средства	65
6.3 Основни собствени средства	65
6.4 Допълнителни собствени средства.....	65
6.5 Капиталови изисквания по платежоспособност и минимални капиталови изисквания.....	65
6.5.1 Рисков апетит по отношение на капитала	65
6.5.2 Структура на основното капиталово изискване за платежоспособност (BSCR)	65
6.5.3 Изменение на капиталовото изискване по платежоспособност	67
6.5.4 Изменение на КИП и МКИ	67
6.6 Разлики между стандартната формула и вътрешния модел	68
7 Списък от съкращения	68

Отчетът за Платежоспособността и Финансовото състояние съдържа качествена и количествена информация за дейността, представянето на Дружеството, системата за контрол, рисковия профил и апетит, както и изчисленията за капиталова адекватност съгласно изискванията на Директивата Платежоспособност II.

Отчетът за Платежоспособността и Финансовото състояние за 2022 г. е одобрен от Управителния съвет на Дружеството, както се изисква по силата на Директива Платежоспособност II.

Еднозначно сравнение на сумите, представени в годишния финансов отчет и в този доклад, не винаги може да бъде направено в резултат на различните рискови концепции, използвани в МСФО и Платежоспособност II. По-подробно обяснение за разликите между счетоводните стойности и стойностите по Платежоспособност II е представена в раздел 5 от настоящия доклад.

Акценти през 2022 година

През последните години „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД се стреми да бъде най-добрата компания на застрахователния пазар в България, еталон за финансова стабилност и ефективност от една страна, и предлагане на най-добрите продукти и услуги - от друга.

- ✓ ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД прави значителни инвестиции в автоматизация и дигитализация на своите процеси и продължава своята консервативна стратегия по отношение на инвестиционната си политика и портфейла си от финансови активи.
- ✓ „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД има добре диверсифициран среден цялостен рисков профил, в съответствие с декларацията за риск апетита. Цялостният рисков профил остава относително стабилен по време на периода на планиране 2023-2025. Редица инициативи за подобряване на вътрешна контролна среда, както и консервативната инвестиционна и презастрахователна стратегия спомагат за запазване на средния рисков профил въпреки стратегическите цели за изпреварване на ръста на пазара.
- ✓ „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е силно капитализирано от гледна точка на нивото и качеството на капитала. Съотношението "Платежоспособност II" към 31 декември 2022 г. възлиза на 333%.
- ✓ Печалбата на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД за 2022 г. е в размер на 9.1 млн. лв.

ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е въвело управление на риска във всички ключови области на дейността си, и е интегрирало своите процеси по риск и контрол на капитала ефективно за подпомагане на бизнес стратегията и процесът на вземане на решения. За да се насърчи ясната отчетност при управлението на рисковете в компанията, извършването на надзор, както и независимостта, в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД се прилага моделът за "Три линии на защита".

2.1 Дейност

ДЗИ е дружеството с най-дълга история и опит на българския застрахователен пазар. Компанията, символ на застраховане в България, разработва и предлага пълна гама продукти в направления Общо застраховане и Животозастраховане, както и продукти, свързани с покриване на здравни рискове. През годините експертите на ДЗИ на базата на своя опит, както и благодарение на активен международен обмен в рамките на КВС Груп, разработиха редица иновативни решения в продуктовото портфолио, както и в обслужването на клиенти и посредници.

ДЗИ е част от белгийската банково-застрахователна група КВС. КВС е интегрирана банково-застрахователна група с разнообразие от канали, която е насочена главно към клиенти физически лица, МСП и местни средно големи корпоративни клиенти. Групата се фокусира върху своите основни пазари в Белгия, някои страни от Централна и Източна Европа (Чехия, Словакия, България и Унгария) и Ирландия. Групата има присъствие и в други, подбрани страни и региони по света, а централата ѝ се намира в Брюксел (Белгия). КВС има над 42 хил. служители и е регистрирана на брюкселската фондова борса Euronext (борсов символ "КВС").

КВС Груп е най-голямата финансова група в България, която предлага пълен спектър от финансови услуги – банкиране, застраховане, инвестиционно банкиране, инвестиране във взаимни фондове, брокерски услуги и лизинг – чрез дружествата си ОББ, ДЗИ (с 2 дружества), ОББ Интерлийз (с 2 дружества), ОББ Асет мениджмънт, ОББ Застрахователен брокер, ОББ Факторинг и Пенсионноосигурителна компания ОББ. Присъства на българския банково-застрахователен пазар от 2007 г., когато придобива ДЗИ и СИБАНК.

ДЗИ е символ на стабилност и компетентност в областта на застраховането и еталон във всеки един аспект на своята дейност. Компанията поставя клиентите в центъра на всичко, което прави, като се стреми да им предлага уникални продукти, за да се чувстват спокойни и сигурни за себе си, своите близки и имуществото си. ДЗИ помага за подобряване на здравето на хората и за управление на страховете за близките им. Компанията предлага продукти и услуги, които отговарят на предизвикателствата на динамично развиващата се застрахователна сфера, особено под въздействието на дигитализацията във всичките ѝ направления. Дружеството максимално отговаря на очакванията на съвременния клиент, знаейки че вече все по-важен е не самият продукт, а удобството за достъп до него онлайн и през мобилни устройства.

Мисията на ДЗИ е да развие обслужването на клиенти в съответствие с най-новите тенденции и технологии, чрез разширяване каналите на комуникация и включване активно на всички възможности за онлайн връзка с тях, като използва възможността да превърне качествено обслужване в успешна продажба.

2.1.1 Представяне на “ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД към 31.12.2022 г.

Дейност	
„ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД притежава лиценз за застрахователна и презастрахователна дейност по всички видове застраховки от раздел I, Приложение № 1 към Кодекса за застраховането (който е в сила към 31 декември 2022 г.), с изключение на Застраховка за изкупуване на капитал. През 2012 г., Дружеството придобива лиценз за застраховките „Злополука” и „Заболяване” от раздел II на цитираното приложение.	
Акционери	
Към 31 декември 2022 г. крайно контролиращо дружество на “ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД е Кей Би Си Груп НВ, Белгия чрез контрол на 100.00 % от акционерния капитал на компанията майка Кей Би Си Иншурънс НВ.	
Териториална мрежа	
„ДЗИ - Животозастраховане” ЕАД осъществява застрахователната си дейност в страната чрез 147 собствени териториални поделения (включително агентски офиси), чрез които се осигурява плътно покритие на цялата територия. Основните единици, чрез които се извършва продажбата, администрирането, ликвидацията и отчетността на застрахователните полици, са главните агенции, чиито брой и разположение съответстват на административно-териториалното деление на страната. Чрез агенциите и офисите се извършва само продажба на застраховки, докато плащанията се осъществяват на централизирано ниво.	
Клиенти, служители и търговска мрежа	
Клиенти (приблизително)	410 хил.
Заети лица	209
Търговска (продажбена) мрежа	152 агенции и над 1123 агенти
Мениджмънт	
Главен изпълнителен директор	Коста Чолаков
Изпълнителен директор	Иван Ганчев
Изпълнителен директор	Бистра Василева
Изпълнителен директор	Евгени Бенбасат
Интернет сайт	www.dzi.bg
Адрес	
София, район Триадица 1463 Бул. „Витоша” 89Б	
Надзорен Съвет	
Изабела Бугърс Петър Андронов Григорий Вазов	
Одитори	
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит” ООД 1311 София Бул. „Мария Луиза” № 9-11	
„Мазарс” ООД 1000 София Бул. „Цар Освободител” № 2	

Отговорен държавен надзорен орган

Комисия за финансов надзор
1000 София,
Ул. „Будапеща“ № 16

Централа: +359.2.9404.999
Информационен център: 0800 40 444
Електронна поща: delovodstvo@fsc.bg

2.1.2 Стратегия и бизнес модел

Кои сме ние?

През последните години „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД се стреми да бъде най-добрата компания на пазара на животозастраховането в България, еталон за финансова стабилност и ефективност от една страна, и да предлага най-добрите продукти и услуги - от друга. ДЗИ е направила инвестиции в автоматизация и дигитализация и продължава своята консервативна стратегия в запазване на портфейла си от активи.

Стратегически цели на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД като част от KBC Group

- ✓ Ние предлагаме на нашите клиенти уникален банково-застрахователен опит;
- ✓ Ние изграждаме дългосрочни отношения с клиенти си и се стремим да постигнем устойчиво печелившо развитие;
- ✓ Ние поставяме интересите на нашите клиенти в основата на всичко, като предлагаме високо качество на обслужване и подходящи решения;
- ✓ Ние приемаме нашата отговорност към обществото и местната икономика и се стремим да отразим това в ежедневните ни дейности.

Корпоративна култура ПЕРЛА+ (PEARL+)

Корпоративната култура ПЕРЛА е тази, която обединява всички служители на KBC Груп не само в България. Наскоро беше отличена в категория Employer Branding Idea.

Стратегията ПЕРЛА+ се прилага в KBC Group от края на 2012. Чрез нея клиентът се поставя на първо място. Основна отправна точка е адаптирането на начина ни на мислене и действие в съответствие с новата динамична социална действителност, пряко свързана с използването на информационните технологии и комуникации.

Стремим се да предлагаме на клиентите уникално банково-застрахователно преживяване. Развиваме нашата група с дългосрочна перспектива за да постигаме устойчив печеливш ръст. Поставяме интересите на клиентите в центъра на нашата дейност и се стремим да им предлагаме висококачествено обслужване и подходящи решения във всеки един момент. Приемаме много сериозно нашата отговорност към обществото и местната икономика и се стремим това да е отразено в ежедневната ни дейност.

Под нашата ПЕРЛА+ (PEARL+) стоят нашите корпоративни ценности:

- **Постиженията (Performance):**
 - **Целта** – да бъдем първи като доказваме, че доставяме това, което сме обещали. На първо място фокусът е върху клиента - подобряване качеството на обслужването и начините, по които достигаме до клиентите си. Наред с това, поддържа адекватна стабилност и растеж на капитала/компанията;
 - **Средствата** – уникалният банково-застрахователен модел, квалификация на служителите ни, поддържане на уникални печеливши продукти, ориентация към резултатите;
- **Оправомощаване (Empowerment):**
 - **Целта** – осигуряваме достатъчно свобода за нашите професионалисти за да се чувстват ангажирани в създаването на уникалната за всеки клиент потребителска стойност от използването на услугите ни;
 - **Средствата** - мотивация на таланта и отключване на креативността във всеки служител, делегиране и упълномощаване базирано на доверие в служителите;
- **Отговорност (Accountability):**
 - **Целта** – поемаме лична отговорност и ангажираност към нашите клиенти, колеги, акционери и социална среда;
 - **Средствата** – поемане на инициативи и постигане на обещаните резултати;
- **Отклик (Responsiveness):**
 - **Целта** – ние сме лидери и откликваме с уважение, разбиране, готовност и позитивизъм на идеите, предложенията, исканията, призивите и усилията на нашите клиенти, ръководители и колеги;
 - **Средствата** – изграждаме умения за гъвкавост, работа в екип, бърза и адекватна реакция от всеки служител;
- **Интегриране на местно ниво (Local embeddedness):**
 - **Целта** – възприемаме разнообразието на нашите екипи и клиенти и действаме локално. Поддържа местна експертност и обвързаност;
 - **Средствата** – поемаме отговорност към обществото и околната среда, участваме активно в живота около нас, познаваме пазара, клиентите и колегите си, усещаме местния пулс.

От началото на 2023 година ДЗИ разработва детайлно нова стратегия - „П1рви“.

Основните елементи от нашата нова стратегия са:

- **Устойчив и печеливш растеж**

Ние се съсредоточаваме върху реализирането на устойчив и печеливш растеж, който заема важна роля в обществото и местната икономика в полза на всички заинтересовани страни с цел да се запази мястото ни сред най-добре представящите се и надеждни финансови институции в Европа. Независимо от това, ние съзнателно подкрепяме нашата амбиция за растеж със строг контрол на разходите и добре дефинирани граници на риска, които забраняват поемането на прекомерен риск.

- **Бизнес модел, ориентиран към клиента**

ДЗИ предлага на своите клиенти подходящи решения и оптимално използване, водено от доверие, удобство, проактивност и лесни за използване решения. За да останем пред конкурентите и следвайки примера на KBC Group, ние се фокусираме – с местни усилия или чрез интелигентно взаимстване от групата – върху предоставянето на интегрирани ориентирани към клиента модели, подхранвани с опростяване и автоматизация, анализ на данни и дигитално предлагане.

- **Нашата роля в обществото**

ДЗИ предлага застрахователни решения, които имат положително въздействие върху обществото и местната икономика. Ние се фокусираме върху области, в които можем да създадем добавена стойност: екологично съзнание и демографско застаряване и/или здраве.

- **Устойчивост**

Устойчивостта е интегрирана в нашите бизнес операции. Ние прилагаме строги правила за устойчивост към нашите бизнес дейности по отношение на околната среда и бизнес етиката. Устойчивото правене на бизнес също изисква необходимата финансова устойчивост и стриктно управление на риска.

Програмата за устойчиво финансиране разглежда необходимите промени в управлението и докладването на рисковете, свързани с климата, и подкрепя бизнеса в по-нататъшното развитие на възможностите в прехода към по-екологична икономика.

Устойчивостта, включително климатичните амбиции и свързаните с тях цели, е интегрирана в системите за възнаграждение на нашите служители и особено на нашето висше ръководство.

- **Отговорно поведение**

ДЗИ също ограничава всяко неблагоприятно въздействие върху обществото и насърчава отговорното поведение от страна на своите служители. Затова обръщаме особено внимание на обучението (например обучение как да се справяме с етични дилеми) и повишаването на осведомеността.

Ние се стремим да постигнем нашите цели със строга рамка за управление на риска

- ✓ Управлението на риска е неразделна част от нашата стратегия и процес на вземане на решения.
- ✓ Регулярно прилагаме процес по сканиране на риска, за да идентифицираме всички ключови рискове.
- ✓ Определяме нашия риск апетит по ясен и прозрачен начин.
- ✓ Прилагаме риск апетита чрез стриктно проследяване на лимитите по дейности и бизнес единици.
- ✓ Проследяваме рисковият профил на съществуващи и нови продукти чрез процеса за нови и активни продукти.
- ✓ Извършваме стрес тестове за анализ на резултатите от процеса на периодично планиране.

Пазарно позициониране

През 2022 животозастрахователните компании у нас са продали застраховки за 625,390 хил.лв по предварителни данни от Комисията за финансов надзор (КФН). Малко над 38% на сто от сумата идват от застраховка "Живот" и рента; малко над 35% са от застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд, а почти 17% са от застраховка "Заболяване". Пазарният дял на ДЗИ „Животозастраховане“ ЕАД през третото тримесечие на 2022 г. е 25,6%. г. и се нарежда на първо място сред животозастрахователните компании у нас.

Съществени придобивания

През 2022 г. Дружеството не е извършвало придобивания.

Регулаторни изисквания

ДЗИ спазва изискванията за капиталова адекватност, наложени от Директива 2009/138/ЕО на Европейския Парламент (Платежоспособност II), и е обект на ежегодна проверка (т.нар. Преглед на балансите, назначен от Комисията) от страна на двама независими външни одитора.

2.2 Финансов отчет

Отчет за печалбата или загубата	2022 г.	2021 г.	Изменение стойност	Изменение %
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Бруто премии	90 403	80 914	9 489	12%
Отстъпени премии на презастраховател	(4 182)	(3 804)	(378)	10%
Нетни премии	86 221	77 110	9 111	12%
Приходи от такси и комисиони	4 061	3 207	854	27%
Приходи от дивиденди	47 407	41,828	5 579	13%
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва	4 481	3, 960	521	13%
Реализирани (загуби)/ печалби от инвестиции	(1 206)	159	(1 365)	(858%)
Други приходи от дейността	3 401	3 487	(86)	(2%)
Общо други приходи	58 144	52 641	5 503	10%
Разходи за изплатени доходи и претенции бруто	(61 169)	(47 231)	(13 938)	30%
Претенции отстъпени на презастраховател	12	132	(120)	(91%)
Изменение на задълженията по застрахователни договори с изключение на пренос-премиен резерв - бруто	13 311	4 305	9 006	209%
Изменение на задълженията по застрахователни договори с изключение на пренос-премиен резерв отстъпени на презастраховател	814	-	814	100%
Разходи за изплатени доходи и претенции нетно	(47 032)	(42 794)	(4 238)	10%
Финансови разходи	(230)	(230)	-	0%
(Загуба от)/ възстановена обезценка на финансови активи	(20)	294	(314)	(107%)
Обезценка на застрахователни вземания	(3 004)	(3 454)	450	(13%)
Аквизиционни разходи	(17 926)	(16 105)	(1 821)	11%
Административни разходи	(17 767)	(18 477)	710	(4%)
Други разходи за дейността	(728)	(989)	261	(26%)
Други разходи	(39 675)	(38 961)	(714)	2%
Общо разходи за изплатени доходи и претенции и други разходи	(86 707)	(81 755)	(4 952)	6%
Печалба преди данъци	57 658	47 996	9 662	20%

Разход за данък върху доходите	(1 080)	(639)	(441)	69%
Печалба за годината	56 578	47 357	9 221	19%

През 2022 г. нетният резултат на Дружеството е в размер на 56.5 млн. лв., в сравнение с 47.4 млн. лв. за предходната година. Повишението е повлияно основно от нарастване дейността на Дружеството

2.3 Инвестиции – представяне

Структурата на инвестиционния портфейл на Дружеството е представена в следната таблица:

	2022 г.		2021 г.		Изменение стойност
	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.	отн. дял	хил. лв.
Капиталови участия	265 272	49%	265, 272	45.8%	-
Акции	188	0.03%	188	0.03%	-
Предоставени заеми	980	0.18%	980	0.16%	-
Държавни ценни книжа	199 327	37%	233 673	41%	(34 346)
Корпоративни облигации	64 099	12%	67 359	12%	(3 260)
Инвестиционни имоти	11 510	2%	12 411	2%	(901)
Общо инвестиции	541 377		579 883		(38 506)

Позицията капиталови участия включва единствено участието в дъщерното дружество „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД и в „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД. Дълговият портфейл включва държавни ценни книжа (облигации), емитирани от Република България (57% от всички облигации), емитирани от други държави 43%, в т.ч. на Република Румъния, Франция, Великобритания, САЩ, Нидерландия, Ирландия, Испания, Полша, Словакия, Хърватска и др., корпоративни облигации с инвестиционен рейтинг и с относителен дял 24% от портфейла облигации.

2.3.1 Приходи от инвестиции

	2022 г.	2021 г.	Изменение стойност	Изменение %
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Приходи от дивиденди, получени от дъщерни предприятия	47 407	41 828	5 579	13%
Приходи от лихви от:				
Финансови активи през печалбата и загубата	71	58	13	22%
Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	3 932	3 499	433	12%
Финансови активи по амортизирана стойност	361	327	34	10%
Предоставени заеми	116	75	41	55%
Приход от лихви по депозити в кредитни институции	1	1	0	0%
Общо приходи от инвестиции	51 888	45 788	6 100	13%

Приходите от инвестиции се състоят основно от лихвен доход от дългови ценни книжа (облигации), класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и финансови активи по амортизирана стойност.

2.3.2 Реализирани (загуби)/печалби

	2022 г.	2021 г.	Изменение стойност	Изменение %
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход				
<i>Реализирани печалби</i>				
Облигации	13	156	(143)	(92%)
<i>Реализирани (загуби)</i>				
Облигации	(805)	(54)	(751)	1391%
Общо реализирани (загуби)/ печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	(792)	102	(894)	(876%)
Земи и сгради				
<i>Реализирани печалби</i>	40	2	38	1900%
<i>Реализирани (загуби)</i>	(87)	(371)	284	(77%)
Общо реализирани (загуби) от продажба на земи сгради	(47)	(369)	322	(87%)
(Загуби)/ печалби от преоценка до справедлива стойност на инвестиционни имоти	(214)	490	(704)	(144%)
(Загуба) от преоценка до справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, различни от деривативни финансови инструменти	(153)	(64)	(89)	139%
Общо (загуби)/ печалби от преоценки до справедлива стойност	(367)	426	(793)	(186%)
Общо реализирани (загуби)/ печалби	(1206)	159	(1365)	(858%)

Обемът на реализираните загуби се дължи основно на продажбата на корпоративни облигации.

2.3.3 Доходи от такси и комисиони

Към края на 2022 г. доходът от такси и комисиони, произтичащи от застрахователна дейност, представлява 4,061 хил. лв. и произтича основно от застрахователни договори, свързани с инвестиционни фондове.

2.3.4 Други приходи и разходи от дейността

Другите приходи от дейността са в размер на 3 401 хил. лв. (2021 г.: 3 487 хил. лв.) и съдържат предимно приходи от наем на инвестиционни имоти 913 х. лв. (2021 г.: 926 х. лв.) , продажба на материални активи в размер на 1000 хил. лв. (2021: 607 хил. лв.) и приходи от трейлър такси в размер на 900 хил.лв. (2021 г.: 431 хил.лв.) и други приходи в размер на 588 хил. лв. (2021 г.: 1,523 хил. лв.). .

Аквизиционните разходи са в размер на 17 926 х. лв. се запазват на същото ниво спрямо 16 105 х. лв. за 2021 г.

Административните разходи са в размер на 17 767 хил. лв., което е намаление от 4% спрямо 2021 г. Дружеството контролира и управлява разпределението на разходите съгласно одобрен преди началото на годината бюджет и изпълнението му не превишава 100% към края на 2022 г.

Другите разходи за дейността са на стойност 728 хил. лв., като се намаляват с 26% поради по-ниския размер на отчетените загуби от валутна преоценка.

2.4 Представяне на други дейности

Дружеството не извършва съществени за оповестяване в настоящия отчет други дейности.

3.1 Управление на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД

3.1.1 Органи на управление

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е дъщерно дружество на групата КВС и има двустепенна система на управление - Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

Надзорният съвет изпълнява контролни функции, без да участва в управлението на Дружеството.

Дружеството се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорния съвет.

Надзорният и Управителният съвети може да създават специални комитети, чиито състав и функциониране се определят от тях.

Комитетите на Надзорния съвет (НС) са:

- ✓ Комитет по одит, риск и съответствие;
- ✓ Комитет по възнагражденията.

Комитетите, създадени понастоящем към Управителния съвет, са:

- ✓ Местен комитет за управление на риска и капитала;
- ✓ Комитет за нови и активни продукти и процеси (КНАПП);
- ✓ Инвестиционен комитет.
- ✓ Комитет за разглеждане на големи щети.
- ✓ Комитет за управление на риска от измами.

Съставът и функциите на управителните и надзорните органи, както и техните комитети и всички отговорности на НС и УС, са уредени в Кодекса за корпоративно управление и в Устава на Дружеството.

Контролни функции

Следните контролни функции са установени в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД: функция по управление на риска, функция за съответствие, актюерска функция и функция по вътрешен одит.

Функцията по управление на риска, Функцията за съответствие и актюерската функция, предвид тяхната роля на втора линия на защита, както и функцията по вътрешен одит като трета линия на защита, докладват своите констатации и резултатите от тяхната дейност пред:

- ✓ Управителния съвет на Дружеството;
- ✓ Комитета по одит, риск и съответствие.

3.1.2 Политика по възнагражденията

Политиката по възнагражденията на дружеството е изцяло съобразена с изискванията на българското законодателство, приложимите международни актове, Наредба 48/20.03.2013 КФН за изискванията към възнагражденията в застрахователните и презастрахователните дружества и Политиката по възнагражденията на КВС.

Политиката е базирана на компетенциите, уменията и представянето на служителите, оценката на позициите и е съобразена с дългосрочните интереси на Компанията, доходността и риска. Политиката за възнаграждения на Дружеството включва изплащане на допълнителни възнаграждения

на персонала на базата на постигнатите финансови резултати на Дружеството и на база индивидуалните резултати на служителите. Критериите за оценка на постигнатите финансови резултати включват специфични за дейността на Дружеството показатели, които отразяват доходността и отчитането на риска, както и тяхното съответствие с дългосрочните интереси на компанията.

Следва да бъде преразглеждана веднъж годишно, както и рамката за риск толерантност и стратегия - част в политиката по възнагражденията. Стимулите, различни от пари в брой предоставяни от системата за възнаграждения, отчитат риска, капитала, ликвидността и вероятността и времето на приходите. Дружеството не предоставя стимули за своите служители под формата на права за получаване на акции и/или опции за акции на компанията.

Политиката по възнагражденията е приложима за всички служители в дружеството.

Комитет за възнагражденията

Комитетът за възнагражденията взема решения по отношение на политиките и практиките за възнагражденията, както и по създадените чрез тях стимули за управление на риска, капитала и ликвидността:

- ❖ Е изцяло съобразена с българското трудово, данъчно и осигурително законодателство и Политиката по възнагражденията на КВС.
- ❖ Е базирана на компетенциите, уменията и представянето на служителите, оценката на позициите и е съобразена с дългосрочните интереси на Компанията, доходността и риска.
- ❖ Следва да бъде преразглеждана веднъж годишно с участието на Служба за вътрешен одит и контрол.

3.2 Изисквания за квалификация и надеждност

Позициите с ръководни функции в ДЗИ (по смисъла на чл. 78 (1) и чл. 80(1) от КЗ), за които се прилагат конкретни изисквания за квалификация и надеждност са както следва:

- Членовете на Надзорния съвет;
- Членовете на Управителния съвет;
- Ръководител Управление на риска;
- Ръководител Спазване на нормативните изисквания (функция за съответствие);
- Ръководител Вътрешен одит;
- Актюерска функция;
- Други функции, по решение на УС и НС;

Всички позиции, попадащи в обхвата описан по-горе, следва да отговарят на изисквания за:

- квалификация – тяхната професионална квалификация, знания и опит са адекватни, за да позволят стабилно и разумно управление, и
- надеждност – имат добра репутация.

Изисквания към членове на УС и НС (чл. 80 (1) КЗ)

Членовете на УС и НС следва да отговарят на следните изисквания:

- 1) притежават висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър“ и да притежават подходяща професионална квалификация;
- 2) притежават професионален опит в сферата на икономиката или финансите;
- 3) не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер;

4) не са били през последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;

5) не са обявявани в несъстоятелност и да не се намират в производство по несъстоятелност;

6) не са съпрузи или роднини по права или по съребрена линия до четвърта степен включително, или по сватовство до трета степен с друг член на управителен или контролен орган;

7) не са лишени от право да заемат материалноотговорна длъжност;

8) не са били през последната една година преди акта на съответния компетентен орган членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, на което е бил отнет лиценз за извършване на дейност, подлежаща на лицензионен режим, освен в случаите, когато лицензът е бил отнет по искане на дружеството, както и ако актът за отнемане на издадения лиценз е бил отменен по надлежния ред;

9) не са били освобождавани от длъжност в управителен или контролен орган на търговско дружество въз основа на приложена принудителна административна мярка, освен в случаите, когато актът на компетентния орган е бил отменен по надлежния ред.

10) трябва да бъдат лица, които се ползват с добра репутация. Управлението на лицата не следва да застрашава интересите на ползвателите на застрахователни услуги и да не възпрепятства застрахователния надзор.

11) не трябва да заемат друга платена длъжност по трудово правоотношение, освен ако са преподаватели във висше училище. Физическите лица – граждани на трета държава, трябва да имат и разрешение за продължително пребиваване в Република България

Изисквания към лица, заемащи ръководни длъжности

Лицата, заемащи ръководни длъжности съгласно организационната структура на компанията следва да:

1) не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер;

2) не са били през последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;

3) притежават подходяща квалификация и опит (чл. 85 (1) КЗ).

Изисквания към лицата, изпълняващи функцията по управление на риска

Лицето, което изпълнява функцията по управление на риска, или ръководителят на звеното/структурата, което я осъществява (риск мениджър), трябва да:

1) има подходяща квалификация и опит в областта на управлението на риска

2) отговаря на изискванията по подточки 3-9 описани по-горе (секция Изисквания към УС и НС).

Изисквания към лицето, което ръководи функцията за съответствие

Лицето, което ръководи функцията за съответствие, трябва да:

1) има подходяща квалификация и опит в областта на контрол по спазване на правилата

2) отговаря на изискванията по подточки 3-9 описани по-горе (секция Изисквания към УС и НС).

Изисквания към лицата, осъществяващи функцията по вътрешен одит

Лицето, което осъществява функцията по вътрешен одит или което ръководи звеното, което я осъществява, трябва да:

1) има подходяща квалификация и опит в областта на вътрешния одит

2) отговаря на изискванията по подточки 3-9 описани по-горе (секция Изисквания към УС и НС).

Изискванията за квалификация и опит се отнасят и за останалите служители, на които е възложено извършването на дейности в обхвата на ключовите функции - управление на риска, съответствие и вътрешен одит. Конкретните изисквания към служителите се съобразяват с естеството, обема и сложността на възложените им дейности и се отразяват в длъжностните им характеристики.

Изисквания към лица с актюерска функция (Чл. 97 (2) КЗ)

Отговорният актюер, трябва да:

- 1) не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;
- 2) не е бил в последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;
- 3) не е обявяван в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност;
- 4) не е лишен от право да заема материалноотговорна длъжност;
- 5) има висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър“ или образователна и научна степен „доктор“ с покрит хорариум по висша математика съгласно изисквания, определени в наредба на комисията;
- 6) има поне тригодишен опит като актюер на застраховател, презастраховател, пенсионноосигурително дружество, в органи, осъществяващи надзор върху дейността на тези лица, или като хабилитиран преподавател по застраховане или актюерство;
- 7) е с призната правоспособност на отговорен актюер от комисията след успешно полагане на изпит или да е с призната правоспособност на отговорен актюер в друга държава членка;
- 8) не му е отнемана правоспособност поради следните причини:
 - е престанал да отговаря на изискванията за актюер;
 - при извършване на дейност по актюерско обслужване на застраховател или презастраховател е извършил груби или системни нарушения на КЗ или на актовете по прилагането му;
 - е представил неверни данни или документи с невярно съдържание, въз основа на които е била призната правоспособността му;
 - не е упражнявал дейността за повече от 7 последователни години от признаването на правоспособността или от освобождаването от длъжност като отговорен актюер, освен ако е извършвал дейност като актюер;
 - е с отнета правоспособност като актюер от държавна или обществена организация в Република България или в друга държава членка на основания, свързани с недобросъвестност при изпълнение на задълженията му като актюер.
- 9) следва да разполага с познания в областта на актюерската и финансовата математика, според естеството, мащаба и сложността на рисковете, свързани с дейността на застрахователната компания; да е в състояние да докаже съответния си опит със съответните професионални и други стандарти/сертификати; да притежават способността да тълкува финансова и актюерска информация за Компанията, да идентифицира ключовите въпроси, да извършва подходящи проверки и да предприема необходимите мерки, базирани на тази информация.
- 10) Допълнителни изисквания към отговорния актюер (чл. 99 КЗ):
 - не може да бъде съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен включително, или по сватовство до трета степен с член на УС, НС, контролна функция в Компанията или "външен одитор" (ревизор) както и член на управителен или контролен орган на друг застраховател, съответно презастраховател.

- Отговорният актюер се назначава от УС, пред който предварително удостоверява с декларация липсата на обстоятелства за конфликт на интереси по предходния параграф.
- При промяна на обстоятелствата за конфликт на интереси или при отнемане на правоспособност на отговорен актюер, УС е длъжен да го освободи и да избере нов в тримесечен срок от узнаване на обстоятелствата.

Изисквания към служители, предлагащи застрахователни продукти и съответните лица в управленската структура на застрахователя, които отговарят за дейността по разпространение на застрахователни продукти.

Компанията гарантира, че служителите, предлагащи застрахователни продукти и съответните лица в управленската структура на застрахователя, които отговарят за дейността по разпространение на застрахователни продукти, имат подходящи знания и компетентност чрез прилагането на „Политика за въвеждане на нови служители в организацията“ и „Политика за продължаващо обучение и развитие“, които регламентират въвеждането на служителите в организацията, първоначалното им обучение в продуктите на компанията, както и провеждането на последващи регулярни обучения, чрез което се осигурява поддържането на необходимата квалификация на съответните служители и удостоверяването му на годишна база..

Те следва да отговарят и на следните изисквания:

- не са осъждани на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер, освен ако са реабилитирани - удостоверява се със свидетелство за съдимост;
- не са лишавани от право да заемат материалноотговорна длъжност
- не са били през последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността членове на управителен или контролен орган или неограничено отговорни съдружници в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;
- не са обявявани в несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори, и да не се намират в производство по несъстоятелност.

Изисквания за професионален опит

Изисквания за професионален опит за членовете на УС и НС (Чл. 83. (1) КЗ):

1) в продължение на не по-малко от три години са заемали длъжност в управителен орган на застраховател, застрахователен или финансов холдинг, застрахователен холдинг със смесена дейност, финансов холдинг със смесена дейност, презастраховател или пенсионноосигурително дружество, банка или друго предприятие от финансовия сектор, когато дейността на предприятието от финансовия сектор е съизмерима с тази на Компанията;

2) в продължение на не по-малко от 5 години са заемали длъжност в контролен орган или длъжност с ръководни функции в застраховател, застрахователен или финансов холдинг, застрахователен холдинг със смесена дейност, финансов холдинг със смесена дейност, презастраховател, пенсионноосигурително дружество, банка или друго предприятие от финансовия сектор, когато дейността на предприятието от финансовия сектор е съизмерима с тази на застрахователя, съответно на презастрахователя, а ако има висше икономическо или юридическо образование – не по-малко от три години;

3) в продължение на не по-малко от 5 години са заемали длъжност като представляващ застрахователен брокер, непосредствено ръководещ дейността по застрахователно посредничество, когато дейността на брокера по застрахователни сделки е съизмерима с дейността на Компанията, а ако има висше икономическо или юридическо образование – не по-малко от три години;

4) в продължение на не по-малко от 10 години са заемали длъжност с ръководни функции във финансовото управление на предприятие от нефинансовия сектор, чиито активи са съпоставими със

стойността на активите на Компанията, а ако има висше икономическо или юридическо образование – не по-малко от 5 години;

5) в продължение на не по-малко от 10 години са заемали длъжност с ръководни функции в държавна институция в сферата на икономиката и финансите или длъжност с ръководни функции във финансовото управление на други държавни институции, а ако лицето е с икономическо или юридическо образование – не по-малко от 5 години.

Член на контролен орган може да бъде лице, което е работило поне три години на друга ръководна длъжност в застраховател, застрахователен или финансов холдинг, застрахователен холдинг със смесена дейност, финансов холдинг със смесена дейност, презастраховател, пенсионноосигурително дружество, банка, държавна институция в сферата на икономиката и финансите или като представляващ застрахователен брокер, непосредствено ангажиран с дейността по застрахователно посредничество, когато дейността на брокера по застрахователни сделки е съизмерима с дейността на Компанията, а ако лицето е с икономическо или юридическо образование – не по-малко от две години.

3.3 Система за управление на риска

3.3.1 Стратегии, процеси и процедури за отчитане

3.3.1.1 Рамка за Управление на Риска

Управлението на риска е ключов компонент на стратегическото управление на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД. То се обосновава на съгласуван набор от дейности, които да управляват рисковете, които могат да повлияят на Дружеството и неговите възможности за изпълнение на поставените цели.

Рамката за управление на риска на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД описва начина на управление на риска в рамките на компанията. Тя се състои от следните елементи:

✓ Концепции, насоки и инструменти, които предоставят общите принципи, приложими при всички видове риск.

✓ Рамки за управление на различните видове риск, които определят минималните стандарти за това как да се управлява рисковете в основите бизнес процеси на компанията (кредитен, пазарен, ликвиден, застрахователен, операционен, бизнес, стратегически, репутационен, ...).

✓ Интегрирана рамка за управление на риска, която описва как да се интегрира специфичната информация за различните видове рискове, за да се осигури пълна представа за рисковия профил на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД.

Рамката за управление на риска на ДЗИ се основава на рамката за управление на риска на Групата КВС, която определя минималните стандарти, които трябва да спазват всички обекти в групата.

Основната цел на рамката за управление на риска е да установи ефективен процес на управление на риска в компанията. За да се постигне това, е необходимо да бъдат изпълнени всички компоненти на рамката за управление на риска на ДЗИ, което гарантира Рамката за управление на риска на ДЗИ се основава на стратегията за риска, която определя целта, мандата и амбициите на Дружеството по отношение на управлението на риска, съгласно решенията на Надзорния съвет.

Управлението на риска в рамките на ДЗИ е организирано на базата на вида риск. Това се изразява в специфични за вида риск рамки за управление на риска, всяка от които разработва конкретните мерки, методи, инструменти, които са най-подходящи за конкретния тип риск. Общите елементи, приложими за всички видове рискове, са описани в общата рамка за управление на риска.

В допълнение към специфичните за риска видове рамки, интегрираната рамка за управление на риска описва интегрирания кръстосано-силозен подход.

Общата рамка за управление на риска също така въвежда редица основни концепции и инструменти, като например:

- ✓ Карта на риска, т.е. цялостна картина на всички преобладаващи видове и подвидове рискове, които се използват в рисковата вселена на ДЗИ, посочвайки как те са взаимосвързани;
- ✓ Стандарти за измервания на риска;
- ✓ Стандарти за извършване на стрес тестове.

Тъй като средата за управление на риска се променя непрекъснато, поради промяна както на вътрешни, така и на външни контекстуални елементи (бизнес тенденциите, регулаторните изисквания, очаквания на основните заинтересовани страни, организационна структура), компонентите на рамката за управление на риска на ДЗИ се преглеждат редовно, за да се осигури тяхната непрекъсната ефективност.

Процесът на управление на риска се състои от следните етапи:

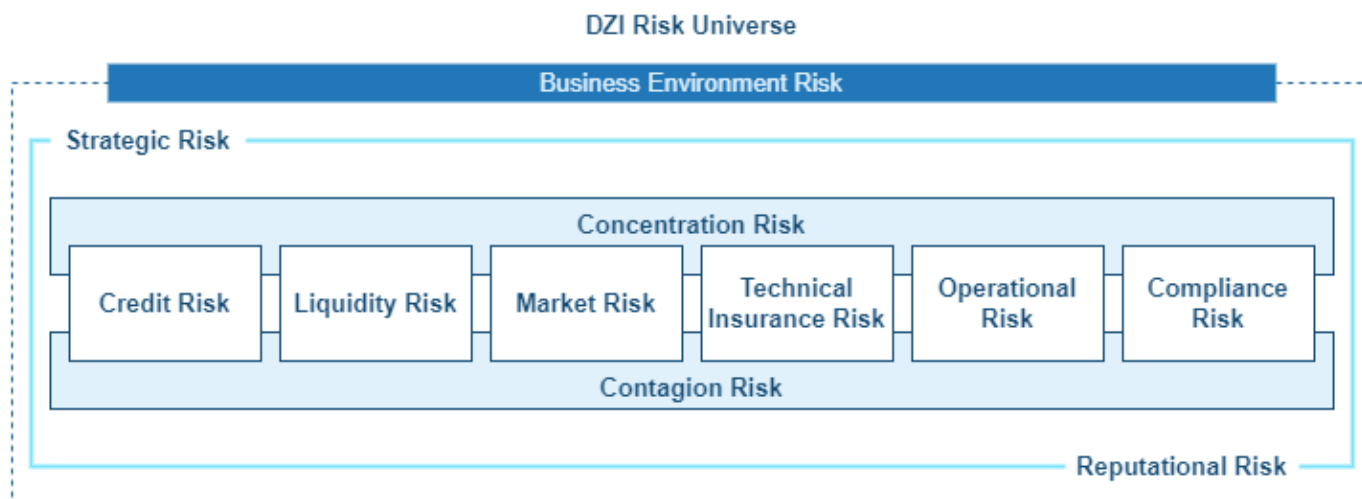
- ✓ Идентифициране на риска;
- ✓ Измерване на риска;
- ✓ Определяне и каскадиране на риск апетита;
- ✓ Анализ, отчитане и проследяване на риска.

Тъй като управлението на риска е непрекъснат процес, тези процесни стъпки не са напълно последователни и си взаимодействат една с друга (например идентифицирането на нов риск може да оправдае въвеждането на нови измервания на риска и/или нови рискови лимити, анализът на риска може да доведе до въвеждането на нов тип риск, риск докладът може да доведе до по-задълбочен анализ на определена тема и т.н.).

В контекста на процеса на управление на риска, извършването на стрес тестове е инструмент, който може да се използва във всеки от етапите на процеса по-горе.

3.3.1.2 Типове риск на ДЗИ

Типовете рискове на ДЗИ съответства на типовете рискове на Групата КВС, описана в картата на рисковете на КВС с цел постигане на общо разбиране за основните рискове, видовете и под видовете рискове, което е необходима предпоставка за разумно управление на риска и капитала.

Внедряване на структурата за управление на риска организационна структура и в процеса по вземане на решения

Основните елементи в модела на управление на риска на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД са следните:

✓ Управителният съвет, подпомаган от Комитета по одит, риск и съответствие взема решения, наблюдава и контролира Риск Апетита, включително и изпълнението на стратегическите цели от гледна точка на управлението на риска, капитала и възвръщаемостта. За да осигури, че рисковете са правилно управлявани и съответстват с определените правила за управление, НС е отговорен и за развитието на устойчива риск култура, основана на пълно разбиране на рисковете, пред които е изправена компанията и тяхното управление, отчитайки рамката на Риск Апетита на компанията.

✓ Управителният съвет на ДЗИ е единственият интегриран Управителен комитет за управление на риска и капитала.

✓ Местният комитет за управление на риска и капитала, както и съответните комитети по различни дейности, които са под ръководството на Управителния съвет.

✓ Запознатите с рисковете ресорни служители, които действат като първа линия на защита за осъществяване на разумно управление на риска в компанията.

✓ Независимата риск функция, която се състои от Изпълнителния Директор Финанси и Риск (ИДФР) и Дирекция Риск. Риск функцията (заедно с други ключови функции) действа като втора линия на защита за разлика от функцията по вътрешен одит, която има роля на трета линия на защита.

Органи за управление на риска

1. Управителен Съвет (УС)

УС изпълнява следните функции:

✓ Определя Риск Апетита, включително стратегическите цели по отношение на риска, капитала и възвръщаемостта, и го представя пред Надзорния съвет за вземане на решение.

✓ Наблюдава рисковата експозиция спрямо Риск Апетита и периодично докладва на Комитета за одит риск и законосъобразност и Надзорния съвет за текущия ѝ статус и развитие

✓ Определя визията, мисията и стратегията на функцията за управление на риска на ДЗИ в съответствие с визията, мисията и стратегията на функцията за управление на риска в Групата КВС и контролира тяхното изпълнение.

✓ Следи за изпълнението, ефикасността и ефективността на рамката за управление на риска на КВС, както и нейното съответствие с правните и регулаторни изисквания.

✓ Взема под внимание цялостното измерение на риска и капитала във всички свои решения, за да действа като лидер по отношение на поведението и способностите, необходими на преките ръководители да изпълняват техните задължения в рамките на определените им зони на компетентност по отношение на риска и капитала. Това лидерство от страна на УС е от решаващо значение за установяване на устойчива риск култура.

2. Комитет за нови и активни продукти и процеси (КНАПП)

КНАПП изпълнява едновременно функциите на отговорен комитет за одобряване на продуктите, които застрахователят предлага на пазара и канал за връзка с клоновата мрежа (с изключение на продуктите, предлагани през бизнес партньора ОББ). КНАПП оперира в съответствие с политиката за „Рисков апетит“, корпоративната стратегия и капиталова политика. Комитетът за нови и активни продукти и процеси взема окончателните решения за одобряване на нов продукт, преди да могат да бъдат закупени от трети страни, да бъдат предложени на вътрешни / външни клиенти или да

бъдат оставени за сметка на ДЗИ. В допълнение, КНАПП има решаваща роля при преразглеждането на съществуващи вече продукти или услуги.

3. Инвестиционен комитет (ИК)

Инвестиционният комитет е колективен орган, който подпомага Управителния съвет при вземането на решения по отношение на стратегическото разпределение на активите и инвестиционната стратегия на ДЗИ. Комитетът предлага и одобрява конкретни действия, като например нови инвестиции, свързани с изпълнението на инвестиционната стратегия и в съответствие с одобрените граници.

Инвестиционният комитет заседава четири пъти в годината, като се разглеждат следните въпроси:

- ✓ Макроикономическа рамка, вкл. лихвени нива;
- ✓ Падевна структура на портфейла от финансови активи;
- ✓ Инвестиционни цели и стратегия.

4. Риск комитет (РК)

Комитетът е колективен орган, който подпомага Управителния съвет при вземане на решения относно:

- ✓ Местната стратегия за управление на капитала, риска и апетита за риск;
- ✓ Местния рисков профил и капиталовата адекватност спрямо апетита за риск и разпределението на капитала;
- ✓ Разпределянето на капитала до отделните бизнес звена, в съответствие с бизнес плановете им и в рамките, определени от Групата;
- ✓ Постигането на резултати от дейността, с които да се гарантира постигане на целите.

5. Комитет за Контрол на Търговската Мрежа (ККТМ)

Комитетът за контрол на търговската мрежа е под-комитет на Комитета за управление на риска и капитала, като се фокусира върху процеса на събиране на премиите, нарушения в процедурите по аквизиция и други въпроси, свързани с рискове, които могат да възникнат в мрежата. Въпросите с висок приоритет се ескалират до МКНРК, където се предприемат коригиращи действия с подкрепата на мениджмънта.

Мисията на ККТМ е:

- ✓ Създаването на прозрачен и ефективен процес на наблюдение и контрол върху дейността на застрахователните посредници (агенти и брокери);
- ✓ Да се повиши информираността и разбирането на бизнеса, в качеството си на първа линия на защита по отношение на всички рискове, свързани с действията на посредниците;
- ✓ Да предпази ДЗИ от измами и нарушения и да се предпази от сериозни инциденти и злоупотреби в резултат на взаимоотношенията си с посредници.

3.3.2 Управление на риска по категории риск

3.3.2.1 Подписвачески риск

Процесът на управление на застрахователния риск е описан в рамките за управление на застрахователния риск на Групата ДЗИ.

Технически застрахователен риск или подписвачески риск по подписване се определя като:

"Рискът от загуба или неблагоприятна промяна в стойността на застрахователните пасиви, дължащи се на неадекватни ценови или предположения за изчисления на резервите по животозастраховане, общо застраховане или здравно осигуряване".

Обхват

Следните типове (под) рискове типове или рискови фактори са в обхвата на рамката по застрахователен риск:

- ✓ Риск свързан с разходите
- ✓ Риск свързан с преразглеждането на портфейла
- ✓ Биометрични рискове
 - Риск от дълголетие
 - Риск от смъртност
 - Риск от инвалидност-заболеваемост
- ✓ Премиен риск
- ✓ Риск на резервите
- ✓ Риск от откупи, които не са предизвикани от пазарни фактори, бизнес или операционен

риск

Основни лимити и мерки

С оглед управлението на застрахователния риск са определени следните показатели:

- ✓ Стабилност на приходите - фокусиране върху загуби с "умерена" вероятност - мярка, използвана за оценка на рисковия апетит и рисковия профил по общо застраховане
- ✓ Лимити на самозадържане на ниво дружество за застрахователни рискове в общото застраховане и за природни бедствия
- ✓ Комбинирана Квота (квота на щетимост и квота на разходите в общо застраховане)
- ✓ Доход по здравно застраховане (вкл. Злополука) и животозастраховане
- ✓ Коефициент на щетимост здравно застраховане
- ✓ Целеви коефициент на платежоспособност
- ✓ Адекватност на резервите
- ✓ Стойност на новия бизнес в животозастраховането
- ✓ Икономическа възвръщаемост в здравното застраховане

Измерване на подписваческия риск по животозастраховане

Определени са следните оценки на риска:

- ✓ Изчисления в съответствие със Стълб 1
- Най-добра оценка на Техническите резерви по животозастраховане и здравно застраховане – калкулация на ежемесечна база

- Анализ на не-икономическите параметри в животозастраховането и здравното застраховане – ежегоден процес.
- ✓ Модели за оценка
- Тест за адекватност на резервите. Стойност на новия бизнес и стойност на действащия бизнес.

Измерване на подписваческия риск в общото застраховане

На ниво Група ДЗИ са определени следните оценки на риска по отношение на общото застраховане:

- ✓ Изчисления в съответствие със Стълб 1
- Най-добра оценка на застрахователно-техническите резерви в общото и здравното застраховане (техники, различни от животозастраховането) – ежемесечен процес.
- Анализ на не-икономическите параметри в общото и здравното застраховане – ежегоден процес.
- ✓ Модели за оценка
- Тест за адекватност на резервите и анализ на доходността в животозастраховането
- Модел за управление на активите в животозастраховането

Измерване на подписваческия риск в здравното застраховане

Определени са следните оценки на риска:

- ✓ Изчисления в съответствие със Стълб 1
- Най-добра оценка на застрахователно-техническите резерви в здравното застраховане – ежемесечен процес.
- Проучване на неикономическите параметри в здравното застраховане – ежегоден процес.
- ✓ (Икономически) капиталови изчисления в съответствие със Стълб 2
- ✓ Подписвачески риск в здравното застраховане: неикономически параметри. Модел на анализ на застрахователния портфейл в здравното застраховане, калибриране на всички рискове без катастрофични рискове,
- ✓ Модели за оценка
- Тест за адекватност на резервите и анализ на доходността в здравното застраховане.

Докладване на застрахователния риск

Прилагат се следните доклади във връзка с отчитането на застрахователен риск към МКНРК:

- ✓ Наблюдение на лимитите и поставените цели по линия на застрахователния риск на месечна база;
 - ✓ Оценка на адекватността на застрахователно-техническите резерви – на тримесечна база за животозастраховането;
 - ✓ Икономическа възвращаемост на продуктите в здравното застраховане – поне на годишна база;
 - ✓ Стойност на новия бизнес в животозастраховането – поне на шестмесечна база;
 - ✓ Оценка на презастрахователната програма – поне на годишна база;
 - ✓ Резултати от направения анализ на параметрите и годишен преглед на моделите за измерване на застрахователния риск - на годишна база;
 - ✓ Извънредни оценки за експозицията към потенциални застрахователни рискове.
- Например:
- В следствие на война или тероризъм;
 - В резултат на свръх инфлация;

- Изчисление на стойността на най-голяма възможна щета и допускания за подценяване на най-голяма възможна щета;
- Максимални експозиции – 10те най-големи индивидуални застрахователни рискове;
- Експозиция към ядрени пулове и други ядрени злополуки;
- Влияние на еволюцията на пазарните лихвени нива върху спестовните застраховки с гарантирана лихва;
- Влияние на промените в регулаторните изисквания върху бизнеса и счетоводният баланс (в сътрудничество с Дирекция „Финанси“).
- Оценка на адекватността на подписваческите процедури и подписваческите правила.

3.3.2.2 Пазарен риск

Процесът на управление на пазарния риск е описан в Рамката за Управление на Пазарния Риск на ДЗИ.

Пазарният риск е свързан с риска стойността на един инструмент или портфейл да намалее в резултат на неблагоприятни движения на финансовите пазари.

Обхват

Следните типове (под) рискове типове или рискови фактори са в обхвата на рамката по пазарен риск:

- ✓ Лихвен риск
- ✓ Кредитен Спред
- ✓ Валутен Риск
- ✓ Риск свързан с цената на акциите
- ✓ Риск свързан с цената на имотите
- ✓ Риск от концентрация

Измерване на пазарния риск

Определени следните мерки по отношение на пазарния риск:

- ✓ *Квота на капиталовите изисквания за платежоспособност - пазарен риск*

Капиталовото изискване за Платежоспособност по отношение на пазарния риск се изчислява на тримесечие и се докладва на МКНРК. Необходимо е самостоятелно изчисление на натоварванията за всеки един от рисковете, свързан с лихви, акции, недвижими имоти, спред и валутен риск. Доверителната вероятност е фиксирана от регулатора на 99.5%.

- ✓ *Съответствие с вътрешните лимити*

Функцията за Управление на Риск в ДЗИ докладва за оценките на пазарния риск, които са предмет на лимити, а именно

- базова стойност (BPV – въздействие върху нетната стойност на активите при паралелно изменение на базова крива с 10 базови точки)
- VaR на акции
- VaR на недвижими имоти
- FX VaR
- *Вътрешни стрес тестове и анализи*

Функцията за Управление на Риска в ДЗИ докладва за въздействието на различните сценарии според изискванията на групата КВС с оглед на позициите по пазарен риск.

✓ Стратегически портфейл от активи

Стратегическият портфейл от активи е целевият портфейл, който компанията иска да задържи в дългосрочен план въз основа на предпочитания за възвращаемост, толерансът към риск и съгласно насоките на отдел трейдъри на групата КВС. Стратегическият портфейл от активи се актуализира веднъж годишно по време на годишния цикъл на стратегическо планиране, когато се определя инвестиционната стратегия на компанията за следващия период на планиране. Ограниченията за разпределяне на активите са включени в риск апетита на ДЗИ.

✓ Оценка на риск профила и риск апетита

Веднъж годишно риск функцията на ДЗИ представя на управителния съвет категоризация на апетита за риск и рисковият профил като висок, среден или нисък. . Оценката се основава на следните мерки:

- Категоризация на лихвения риск въз основа на стрес тестове и вземайки в предвид влиянието на поведението на клиентите.
- Структурата на портфейла от инвестиции.

Докладване на пазарния риск

Докладването на пазарния риск се състои от представяне на анализи, резултати от стрес тестове, както и наблюдение на спазването на одобрените лимити по пазарни рискове:

На месечна база основната еволюция на пазарния риск се докладва до МКНРК в интегрирания риск доклада. Освен това на тримесечна база риск функцията на ДЗИ изготвя доклада за управление на активи и пасиви (УАП). УАП доклада и интегрираният риск доклад разглеждат следните теми по пазарен риск.

- ✓ Риск Сигнали
- ✓ Съответствието на паричните потоци по активи и пасиви
- ✓ Структура на инвестиционния портфейл и нови инвестиции през отчетния период
- ✓ Промяна на инвестиционната политика
- ✓ Анализ на развитието на капиталовите изисквания по пазарен риск
- ✓ Съответствие на позициите по пазарните рискове с одобрените лимити и предложения за мерки за привеждане на позициите в одобрените граници в случай на нарушение на лимитите.
- ✓ Резултати от стрес тестове и анализи

3.3.2.3 Операционен риск

Процесът на управление на операционния риск е описан в рамките за управление на операционния риск на ДЗИ.

Операционният риск е рискът, произтичащ и от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от внезапни събития причинени от човешка намеса или от природни бедствия.

Важни процеси за идентифициране на операционните рискове

✓ Риск анализ

Всяка година Групата КВС извършва риск анализ на най-значимите рискове в цялата група. Риск анализът е самооценка на риска, която идентифицира присъщите и остатъчните рискове на определен процес или дейност. Той се координира от Местната Функция за Управление на Риска посредством набор от работни групи и се подлага на оценка от местната независима функция за управление на

риска. Риск анализът също така се използва за сканиране на основните процеси и всеобхватните видове рискове в Кей Би Си и идентифициране на техните Ключови рискове и Груповите ключови механизми за управление.

✓ **Ключови механизми на Групата КВС за управление на риска и нулева толерантност**

Груповите Ключови Механизми за Управление на Риска (ГКМУР) са низходящи основни контролни елементи за справяне или намаляване негативното влияние на ключовите рискове, като се отнасят или към специфична риск група или към процесите, протичащи в дружествата на Групата Кей Би Си. Оценките, получени в резултат на ГКМУР имат за цел да се тества степента на съответствие с Ключовите механизми за управление и Нулевата толерантност, определена в Групата, както и оперативната ефективност на тяхното внедряване.

Ежегодната оценка на ключовите механизми за управление на Риска и Капитала на местно и групово ниво позволява достигането на заключения относно статуса и качеството на процеса за управление на риска за различните видове риск.

✓ **Интервюта и въпросници**

Обикновена и лесна техника за идентифициране на рискове е провеждането на т.нар. интервю, като необходимо условие в случая е интервюиращият да е добре квалифициран за тази цел, да е способен да слуша внимателно и да задава точните въпроси. Интервюиращ може да е Местният мениджър за оперативен риск (търговски) или служител от Дирекция за управление на риска, или друг служител, изпълняващ подобна независима функция за управление на риска. Въпросниците представляват писмен документ за получаване на информация, която може да послужи като основа за допълнителен анализ.

Понастоящем в ДЗИ за идентифициране на риска се използват и двата подхода - както интервютата (срещи, работни групи), така и въпросниците (редовни или извънредни доклади).

✓ **Докладване на риска**

С оглед на докладването на МКНKP понастоящем две ИТ приложения са налични: LER2 за докладване на загубите и съдебните искове, и Biwise инструмента за самооценка на риска, като например Оценки на Груповите Ключови Елементи за Управление и Глобалното сканиране на риска.

Протоколът от събранието на МКНKP се разпространява сред местното висше ръководство и съответните В-1 Мениджъри.

✓ **Декларация за вътрешен контрол**

Задължително веднъж годишно се изготвя Декларацията за вътрешен контрол за представяне пред белгийския регулатор, като е необходимо тя да съдържа оценка на средата за вътрешен контрол в цялата група и описателна част за процеса, рисковете и елементите за управление на Дружествата на Кей Би Си. Оценката на вътрешен контрол на средата се изготвя от отговорните за бизнеса звена заедно с Отдела за Управление на Риска на местно и групово ниво. В допълнение, одитът предоставя независима цялостна оценка на контролната среда.

3.3.2.4 Ликвиден риск

Процесът на управление на ликвидния риск е описан в Рамката за Управление на Ликвидния Риск на Групата ДЗИ.

Ликвидният риск е рискът, е рискът, дружеството да не може да посрещне пасивите/задълженията си, когато те станат изискуеми, без да се реализират неприемливи загуби.

Обхват

Обхватът на рамката по ликвиден риск са ликвидния риск и неговите подтипове:

- ✓ Ликвиден риск в рамките на деня
- ✓ Структурно ликвиден риск
- ✓ Непредвиден ликвиден риск

Характерът на застрахователната дейност предполага активите да са по-краткосрочни и по-ликвидни от съответстващите им пасиви. Застрахователните пасиви се характеризират като стабилни и неликвидни. По-специално за застрахователните дружества трябва да се направи разделяне между животозастрахователните и здравно застрахователните дейности, тъй като експозицията към ликвиден риск може да се различава значително (както по размер, така и по отношение на произход) между тези два вида застрахователни дейности.

Инвестиционна политика

„ДЗИ Животозастраховане“ следва да поддържа достатъчно ниво на инвестиции в категориите на ликвидните активи за да се гарантира възможността на дружеството да посрещне всичките си ликвидни изисквания в следствие на евентуални откупи или плащания по щети. Ежегодно, бизнесът следва да подава предложение за стратегическо разпределение на активите на вниманието на МКНKP като се предвиди ликвидния риск.

Докладване на ликвидния риск

Ежемесечно местната функция за управление на риска докладва на МКНKP въпросите, упоменати по-горе, стратегическото разпределение на активите и развитието на позициите.

- ✓ Налични ликвидни средства от падежиращи депозити и облигации;
- ✓ Репо инструменти;
- ✓ Резултатите от стрес тестове
- ✓ Развитие на вътрешно груповото финансиране (структурно);
- ✓ Стратегическо разпределение на активите.

3.3.2.5 Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, свързан с неплащане или неизпълнение на договорната страна (например, кредитополучател, гарант, застраховател или презастраховател, насрещна страна по професионална сделка или емитент на дългов инструмент), поради несъстоятелност или липса на желание на тази страна да заплати или да изпълни задълженията си, или поради мерки, предприети от политическите или финансовите органи на дадена държава.

Обхват

Обхватът на рамката по кредитен риск са ликвидния риск и неговите подтипове включително концентрационния риск.

Кредитният риск възниква при застрахователни и презастрахователни дейности и произтича основно от инвестиционни портфейли, например които включват инвестиции в дългови ценни книжа. Кредитният риск също така се получава в резултат на застрахователни и презастрахователни договори, сключени от ДЗИ.

Измерване на кредитния риск

Понастоящем за ДЗИ са приложими следните рискови мерки

- ✓ Капиталови изисквания за Платежоспособност II концентрационен риск и риск от неизпълнение от страна на контрагента.
- ✓ Очаквана загуба по кредитите риск (EL)

- ✓ Стресирана загуба по кредитен риск

Докладване на риска

Докладването на кредитният риск се състои от представяне на анализи, резултати от стрес тестове, както и наблюдение на спазването на одобрените лимити по пазарни рискове:

На месечна/тримесечна база основната еволюция на кредитният риск се докладва до МКНРК в интегрирания риск доклад.

- ✓ Лимити (за очакваната и стресирана кредитна загуба)
- ✓ Изложеност на кредитен риск (инвестиционен портфейл, плащания от презастрахователи, регресни искове към други застрахователи). Мониторингът и отчитането на местните портфейли на кредитен риск, попадат в обхвата на отговорност на местната Функция за управление на Риска.
- ✓ Капиталови изисквания за неизпълнение от страна на контрагента и концентрационни рискове. Капиталовото изискване по Платежоспособност за фалит на контрагента и концентрационен риск се изчислява на тримесечна база. Регулаторът е определил нивото на доверителна вероятност от 99,5%.

3.3.2.6 Други рискове

Репутационният риск и Бизнес рискът също са обект на мониторинг и анализ в ДЗИ.

1. Репутационен риск

Репутационен риск е риска, произтичащ от загубата на доверие или отрицателно отношение от страна на заинтересованите страни (служители, клиенти, акционери, инвеститори, финансови анализатори, рейтингови агенции, обществото ...) - било основателно или не - което може да се отрази неблагоприятно на способността на компанията да поддържа съществуващия бизнес или да привлече нов бизнес, на взаимоотношенията с клиентите, и на нейния достъп до източници на финансиране.

Дейности, които попадат в обхвата

Репутационен риск има вторичен характер и може да бъде идентифициран във всички бизнес дейности и процеси , протичащи в ДЗИ

Докладване на риска

- ✓ Управленски доклади – отчитането на репутационните рискове е част от Интегрираният доклад на риска.
- ✓ Вътрешни доклади от Законосъобразност (функцията за съответствието) представя на Одитния комитет подробен доклад относно дейността през последното тримесечие.
- ✓ Доклади и проучвания свързани с удовлетвореността на клиентите и служителите – резултатите се докладват на съответния Управителен Комитет.
- ✓ Отчети относно ескалация на по-високо ниво - съществени репутационни рискове следва да се докладват незабавно на подходящите йерархични нива за по нататъшно разглеждане и анализ.

2. Бизнес Риск

ДЗИ използва следното определение за бизнес риск:

Риска, произтичащ от промени във външните фактори (околна среда, макроикономическото, регулацията, поведението на клиента, конкурентната среда, социално-демографска среда и др.), които оказват влияние на търсенето и / или рентабилността на нашите продукти и услуги.

В ДЗИ бизнес рискът се следи редовно на Управителния Съвет и съответните комитети.

ДЗИ прилага следните основни принципи за управление на бизнес риска:

✓ С цел да бъде референт на пазара, ДЗИ действа проактивно по отношение на промените в поведението на клиентите, конкурентния ландшафт, регулацията, макроикономическа среда и очакванията и ценностите на обществото.

✓ ДЗИ участва в активен диалог с регулатора и се стреми да бъде референт на пазара, като си сътрудничи активно с регулатора при оформянето на регулацията.

✓ ДЗИ стимулира използването на алтернативни бизнес модели и услуги, които отговарят на промените в поведението на клиентите и конкурентния ландшафт.

За да бъде по-малко уязвим от промените във външната среда, ДЗИ търси разнообразие и гъвкавост в своя продуктов микс, клиентски сегменти, канали за разпространение и географски райони в рамките на избраната стратегия.

3.3.3 Материални Рискове

Важен принос при определянето на стратегическите цели на компанията е оценката на рисковете, пред които е изправена. Поради това „ДЗИ Животозастраховане“ поставя голямо значение върху адекватното идентифициране на всички съществени рискове, за да могат те да бъдат управлявани по подходящ начин (измерени, анализирани и ограничени) и да бъдат взети под внимание в Собствената Оценка на Риска и Капитала, за да се определи адекватната капитализация на компанията.

Всяка година ДЗИ извършва сканиране на риска. Целта на това рисково сканиране е да се идентифицират и оценят най-големите рискове пред които е изложена компанията и да се предложат мерки за отговор на тези рискове, включително последващи действия. Основната отговорност за идентифицирането и оценката на най-големите рискове е свързана с бизнеса.

Резултатите от това упражнение се използват при:

- ✓ Определянето на апетита за риск
- ✓ Годишното планиране и определяне на стратегическите цели на компанията
- ✓ При оценка на капиталова адекватност в Собствената Оценка над Риска и капитала

След като бъдат идентифицирани рисковете, се определя апетитът за риск. **Апетитът за риск** е размера и вида на риска, който ДЗИ е в състояние и желае да приеме при постигането на своите стратегически цели. Целта е не да се премахнат всички рискове, но да се идентифицират, контролират и управляват всички големи рискове, за да се оптимизира управлението на капитала, доходността, ликвидността и управлението на персонала (т.е. поемането на риск като средство за създаване на стойност). Апетитът за риска се измерва количествено чрез мерки за риска, които позволяват да се наблюдават промените във времето и да се оценява въздействието на действията за управление на риска.

Тъй като целите за капиталова адекватност и лимити определят твърда граница за апетита за риск, важно е редовното оценяване на рисковия профил в зависимост от тази граница. По този начин могат да се предприемат превантивни действия, за да се избегне нарушение на границите. Риск Апетита съдържа цялата необходима информация, за да се стигне до балансирано заключение за развитието на рисковия профил в сравнение с апетита за риск. Изявлението за апетит за риск отразява възгледа на висшето ръководство, Одитния Комитет и Надзорния съвет на „ДЗИ Животозастраховане“

по отношение на приемливото ниво на поемане на риск като цяло и в частност, както и състава на рисковете в съответствие с желаната възвращаемост.

3.3.4 Принцип на благоразумният инвеститор

За да се гарантира, че компанията инвестира всичките си активи в съответствие с принципа на благоразумието и да се намали риска от конфликт на интереси и недостатъчен контрол, следните процеси са установени в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД :

✓ Създаване на местен инвестиционен комитет с участието на ИДФР в ДЗИ, отговорника за инвестиции на групата КВС, функцията, отговорна за управлението на инвестиции, Директор Финанси, Директорите на продукти Животозастраховане и здравно застраховане и местната функция за управление на риска. Решенията на комитета се вземат с консенсус. Решенията, свързани със стратегията за инвестиции и стратегическо разпределение на активите трябва да бъдат ратифицирани от Управителния Съвет на ДЗИ.

✓ Прилагане на консервативна инвестиционна стратегия (както е описано в Риск Апетита и стратегическо разпределение на активите), която се изпълнява от финансовия отдел (отговорник инвестиции). Отклонения от консервативна стратегия, трябва да бъдат одобрени от Местния Комитет за Контрол на Риска и Капитала и Инвестиционния Комитет.

✓ Наличието на независима дирекция риск, която може да сигнализира независимо към Местния Комитет за Контрол на Риска и Капитала;

3.3.5 Целесъобразност на кредитните оценки

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД не използва вътрешни кредитни оценки. За оценка на кредитното качество по Платежоспособност II се използват кредитните оценки от утвърдените от ESMA¹ кредитни агенции.

3.3.6 Корекция за променливост

„ДЗИ Животозастраховане“ ЕАД прилага корекция за променливост при оценка на най-добрата оценка на резервите. Влиянието на корекцията за променливост върху най-добрата оценка на резервите и капиталовата позиция на ДЗИ и е показано в таблицата² по-долу.

Хил. лв.	Суми в хил. лева с корекция за променливост	Влияние на корекцията за променливост
Технически резерви	472 436	1 746
Основни собствени средства	287 181	- 1 571
Допустими собствени средства за покритие на капиталовото изискване за Платежоспособност	287 181	- 1 571
Капиталово Изискване за Платежоспособност	86 107	0
Налични собствени средства за покритие на Минималното Капиталово изискване	287 181	- 1 571
Минимални Капиталови Изисквания	21 527	0

¹ European Securities and Markets Authority

² QRT S.22.01.01.01

3.4 Собствена оценка на риска и капитала

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД редовно на годишна база извършва собствена оценка на риска и платежоспособността (СОРП), за да следи и гарантира, че бизнесът се управлява правилно и разумно.

СОРП политиката на ДЗИ се основава на СОРП политиката на групата КВС и описва подхода на Дружеството по отношение на СОРП-процеса и резултатите от него. Тя дефинира и описва компонентите, принципите и характеристиките на СОРП процеса в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД. СОРП политиката се преразглежда на годишна база.

СОРП е неразделна част от бизнес стратегията и се взема под внимание при взимане на стратегически решения на ДЗИ.

Основните процеси в СОРП се изпълняват на годишна база и са тясно свързани с процеса на стратегическо планиране (Alignment of Planning Cycles или APC) , който също се извършва на годишна база. APC обхваща процесите по финансово планиране, преглед на стратегията, определяне на риск апетита, както и вътрешна оценка на капиталовата адекватност и на платежоспособността.

Като се има предвид факта, че застрахователният бизнес на ДЗИ е достатъчно стабилен, тази годишна периодичност се счита за адекватна.

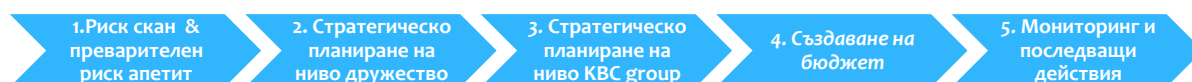
На месечна база интегрираният риск доклад обсъжда: риск сигнали, еволюцията на рисковия профил, резултати от риск анализи, анализ на сценарии и стрес-тестове. Тези отчети се представят до нивото на Управителния и Надзорния съвети и позволяват да се управляват процесите по анализ на сценарии и стрес тестове, ad-hoc (средносрочни) и дългосрочни оценки на риска, преглед на вътрешния модел, както и амбициите и подхода при оценка на адекватност на стандартната формула и риск профила на компанията.

Изпълнителният комитет на ДЗИ може да вземе решение за извършване на специална допълнителна СОРП оценка при:

- ✓ Наблюдаване на съществени отклонения спрямо бизнес плана (APC).
- ✓ Съществена промяна в структурата на Дружеството.

Годишният СОРП доклад с данни към 31 декември се представя на Надзорния орган преди 30 юни на следващата година. ДЗИ не прави разлика между вътрешен и регулаторен СОРП. Всеки СОРП доклад се допълва със СОРП запис, който съдържа цялата документация, която е използвана в различните етапи на СОРП процеса.

Процесът на определяне на риск апетита е тясно обвързан и е част от процеса на стратегическо планиране (APC), който включва в себе си и процеса по определяне и каскадиране на риск апетита. Фигурата по-долу показва 5-те фази на APC процеса:

Въз основа на резултатите от горните процеси и оценки в годишния СОРП доклад се представя оценка на достатъчността на наличния капитал за покриване на капиталовите изисквания. Тази оценка включва в себе си:

- ✓ Развитието на количеството и състава на наличния регулаторен капитал в три годишен хоризонт и при различни икономически обстоятелства.
- ✓ Развитието на изискуемия регулаторен капитал в три годишен хоризонт, като се има предвид очакваното еволюция на рисковия профил на компанията.
- ✓ Въздействието на анализа на сценарии и стрес тестове върху изискуемия и наличния регулаторен капитал.

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД използва стандартната формула за оценка на капиталовите изисквания по Платежоспособност II. На годишна база се извършва оценка, за да се провери дали стандартната формула е подходяща по отношение на рисковия профил на ДЗИ.

3.5 Система за вътрешен контрол

3.5.1 Концепция за „Три линии на защита“

За да се насърчи ясната отчетност при управлението на рисковете в компанията, извършването на надзор, както и независимостта, в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД се прилага моделът за "Три линии на защита". Всички вътрешни звена и техните роли и отговорности, свързани с управлението на риска, са разположени в този модел. Трите линии на защита са определени по следния начин:

- ✓ Прякото управление на бизнес процесите, се разпознава като първа линия на защита. Тя отговаря за идентифицирането и управлението на рисковете, присъщи на продуктите, дейностите, процесите и системите, за които е отговорна. Преките ръководители на бизнес процесите също отговарят за определянето на риск апетита.
- ✓ Втората линия на защита (от която е част и функцията за управление на риска) включва всички независими функции за поддръжка и надзор. Функцията "Риск":
 - Отговаря за идентифицирането, оценяването, мониторинга и отчитането на риска на местно ниво, независимо от първата линия на защита.
 - Определя стандартите чрез рамката за управление на риска на ДЗИ и подкрепя бизнес звената при неизпълнение.
 - Провокира бизнес звената да идентифицират, оценяват и управляват риска в дейностите, които управляват.
 - Създава надзор на контролната среда в компанията и изложеността ѝ на риск.
- ✓ Третата линия на защита се осъществява от Вътрешния и външния одит, които осигуряват независим преглед и насърчават процесите на управление на риска в ДЗИ.

Първа линия на защита: Собственик на риска	Втора линия на защита: Извършва преглед дали рисковете са под контрол	Трета линия на защита: Проверява качеството и ефективността на процесите
- Извършва правилните контроли по правилния начин - Извършва качествени самооценки на бизнеса - Създава достатъчна осведоменост за рисковете - Разпределя приоритетите / капацитета по дейностите, свързани с управление на риска	- Формира собствено и независимо мнение относно рисковете, на които ДЗИ е изложено, както и възможните начини те да бъдат намалени - Идентифицира, измерва и докладва развитието на рисковете - Гарантира, че „гласът на риска е чул“ (право на вето) - Въвежда политики и рамки за управлението на риска	Извършва базирани на риска и достатъчно общи одити с цел да се провери дали системите за вътрешен контрол, включително управлението на риска, са ефективни.

Този модел на три линии на защита в крайна сметка засилва устойчивостта на рисковата и контролната среда на компанията и гарантира устойчивостта на изградения бизнес модел.

3.5.2 Звена, участващи във вътрешния контрол

Системата за вътрешен контрол се осъществява от всички звена в Компанията – Бизнес звената (първа линия на защита), контролните звена (втора линия на защита) – Риск, Законосъобразност, Сигурност, както и Вътрешният одит на компанията (трета линия на защита). Целта на всяка линия на защита е да осъществява контрол предхождащите я линии, като по този начин минимизира рискове в Компанията. На графиката долу схематично са представени ключовите структури, които поддържат системата за вътрешен контрол.

3.5.3 Вътрешни Процедури, определящи дейността на компанията

В ДЗИ са разработени вътрешни процедури, в това число и счетоводни такива, определящи в детайли процесите в компания, звената, които отговарят за тях, както и какъв контрол трябва да се осъществява върху тях.

Общият набор от документи е събран в Организационно ръководство (Регистър), съдържанието на което е достъпно на вътрешната уеб страница на компанията. Целта му е да подсили ефективен достъп до всички вътрешни правила и използването им от страна на служителите, с което да се улесни ежедневната им работа за коректно, адекватно и ефективно обслужване на клиенти и партньори на ДЗИ; да подпомогне сътрудничеството между служители, организационни единици и компании, предоставяйки ясна картина на структурата и процесите в организацията; както и да бъде гаранция за съответствие с регулаторните изисквания и утвърдените стандарти на компанията.

3.5.4 Функция за съответствие

Структурата на Функцията за съответствие на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД включва целия вътрешен капацитет на Дружеството, необходим за изпълнение на практическите задачи за постигане на съответствие с нормативните изисквания. За обезпечаване на пълното спазване на всички изисквания на приложимото законодателство, както и на вътрешните политики, правила и процедури във всички процеси, Функцията за Съответствие в ДЗИ е разпределена между различни структурни звена на Дружеството с ясно дефинирани конкретни отговорности при изпълнение на съответните дейности.

Дейността на Функцията за Съответствие в ДЗИ включва:

- ✓ Съветване на управителните и надзорните органи относно спазването на законите, подзаконовите актове, непосредствено приложимите актове на компетентните органи на Европейския съюз и вътрешните актове на Дружеството;
- ✓ Оценяване на възможния ефект от промените на правната среда върху дейността на Дружеството;
- ✓ Идентифициране и оценяване на риска, произтичащ от неизпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове, непосредствено приложимите актове на компетентните органи на Европейския съюз и вътрешните актове на Дружеството.

Дейността на Функцията за Съответствие има за цел предотвратяването на поемането на рискове, свързани със съответствието от ДЗИ и KBC Group или претърпяване на вреди от каквото и да е естество, които биха могли да произтекат от несъответствие/неспазване на приложимите закони, наредби и вътрешни правила.

Рисковете, свързани със съответствието, са рисковете от налагането на съдебна, административна или нормативна санкция на ДЗИ и/или нейните служители поради неспазване на законите, подзаконовите актове, непосредствено приложимите актове на компетентните органи на Европейския съюз и вътрешните актове на ДЗИ, което би могло да доведе до загуба на репутация и потенциални финансови загуби. Загубата на репутация може да бъде и в резултат на неспазване на вътрешните политики и на собствените ценности на Компанията, както и на Политиката за почтеност и Кодекса за поведение на ДЗИ. Загубата на репутация би довела и до загуба на доверие в Дружеството и в неговите служители.

Приоритет в дейността на Функцията за съответствие е идентифицирането, оценката и анализа на рисковете, свързани със спазването на законодателството. Нейната основна роля е да съветва мениджмънта как да поддържа тези рискове под контрол.

Функцията за Съответствие се фокусира върху точни и своевременни консултации на мениджмънта и Бизнеса относно приложимите изисквания въз основа на сериозен анализ и задълбочено познаване на законодателството, в съчетание с основана на риска професионална преценка и проактивно информиране за регулаторни промени и бъдещото им отражение върху бизнеса.

От друга страна, функцията за Съответствие извършва мониторинг (проверка) за спазване на съответствието със законовите и подзаконовите актове и вътрешните правила в ключови области от дейността на ДЗИ, дефинирани от ръководството, както и в областите, свързани с областите на Законосъобразност, подробно представени в Хартата за законосъобразност и Политиката за почтеност на ДЗИ.

В обобщение, Функцията за съответствие изпълнява консултираща, превантивна и контролна роля по отношение на основните процеси в дейността на ДЗИ.

Основните дейности на функцията за съответствие са организирани както следва:

➤ **Мониторинг на законодателството, идентифициране, оценка и анализ на промените и на рисковете, свързани с неспазване на законодателството**

Мониторингът на законодателството е многостранен процес, включващ дейности по постоянно наблюдение и проследяване на развитието на законодателни инициативи, проекти за изменение на нормативни актове, програми, проекти за развитие и актове на регулаторните органи и др.; анализ на необходимите действия, произтичащи от прилагането на конкретна нормативна уредба или промяна на правната среда върху дейността на Дружеството, както и своевременна идентификация, анализ, оценка на възможния риск, произтичащ от неизпълнението на нормативните изисквания. Дейностите са разпределени между следните отговорни звена – „Дирекция „Правна“, Отдел „Законосъобразност“ и Данъчен експерт от Дирекция „Финанси“.

➤ **Практическо прилагане на нормативните изисквания в дейността на ДЗИ**

Основен принцип в дейността на ДЗИ е, че пряката отговорност за своевременното и адекватно прилагане на нормативните изисквания е на Бизнес звеното, което е „собственик“ на процеса, засегнат от промените в изискванията. Конкретните действия, които следва да бъдат предприети след получаване на информацията за предстоящи/приети промени в нормативните изисквания, предоставена от Дирекция Правна чрез месечния Преглед на промените в нормативната база / Отдел Законосъобразност/ Данъчен експерт, включват запознаване с промените и задълбочено анализиране на тяхното отражение върху дейността на ръководеното звено съвместно с Дирекция Правна/ Отдел Законосъобразност/ Данъчен експерт, в зависимост от естеството на промените; обсъждане на промените и запознаване с анализа на Ресорен Изпълнителен Директор, като в зависимост от

естеството и мащаба на промените в нормативните изисквания съответното бизнес звено изготвя план за действие или се създава цялостен проект с избор на Мениджър по проекта и работна група.

За обезпечаване на ефективното изпълнение на задълженията на Бизнеса като Първа линия на защита в основните Бизнес звена на ДЗИ е създадена Функцията **Отговорник за рисковете по законосъобразност**. Отговорникът за рисковете по законосъобразност е ключовата фигура, която има общ поглед върху проблемите в областите на законосъобразност и участва проактивно в управлението на рисковете по законосъобразност в съответното бизнес звено.

➤ **Последващ контрол и мониторинг за спазване на изискванията (втора линия на защита) от звената, съставляващи Функцията за съответствие**

Основните звена, които извършват последващ контрол и мониторинг относно практическото прилагане на нормативните изисквания, са: Отдел „Законосъобразност“ и Отдел „Контрол на търговската мрежа и вътрешни инспекции“.

Отдел Законосъобразност извършва оценка на рисковете, свързани с областите на законосъобразност, като изготвя годишен план за дейността си, базиран на анализа на рисковете във всеки от бизнес процесите. Годишният план на Отдел „Законосъобразност“ подлежи на одобрение от Звеното по Законосъобразност на KBC Group, от Управителния Съвет на ДЗИ и от Комитета за Одит, Риск и Законосъобразност. В съответствие с одобрения Годишен план, Отдел Законосъобразност извършва проверки, използвайки Методологията на KBC за мониторинг в областите на Законосъобразност. Всяка проверка приключва с изготвяне на Доклад с констатации и препоръки за отстраняване на пропуските, който се представя на съответния отговорен Мениджър и УС.

Отдел „Контрол на търговската мрежа и вътрешни инспекции“ извършва вътрешни проверки (инспекции) в съответствие с одобрения от Управителния Съвет на ДЗИ и от Комитета за Одит, Риск и Законосъобразност годишен план за всяка календарна година.

Обхватът на дейностите на Отдел „Контрол на търговската мрежа и вътрешни инспекции“ включва извършване на стандартни вътрешни проверки на териториалните структури и на централизираните звена по отношение на процесите на аквизиция и ликвидация. При възлагане от страна на ръководството на ДЗИ, обхватът на вътрешните проверки може да бъде разширен и да включва и други процеси.

➤ **Ръководител на Функцията за Съответствие**

Ръководителят на Функцията за Съответствие отговаря за цялостното координиране на дейността на звената, включени в обхвата на Функцията при изпълнение на посочените по-горе дейности. Ръководителят на Функцията за Съответствие информира незабавно Мениджмънта на ДЗИ за установените от него нарушения в дейността на съответните звена.

Ръководителят на Функцията за Съответствие информира незабавно Заместник-председателя на КФН в случаите, когато в резултат на извършена проверка са констатирани нарушения и слабости в

организацията на дейността и управлението на Дружеството и за които смята, че управителният орган не е предприел достатъчни мерки за тяхното отстраняване.

3.6 Функция по вътрешен одит

Мисията на функцията по вътрешен одит е да създаде добавена стойност и да подобри операциите в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД чрез партньорство с ръководството ѝ. Това се постига чрез уверяване и съветване и чрез повишаване на разбирането за управление на риска, вътрешния контрол и корпоративното управление.

Отговорностите на функцията по вътрешен одит са следните:

- ✓ Да предоставя независимо уверение на Управителния съвет, Надзорния съвет и Одитния комитет относно ефективността на процесите, управлението на рисковете, свързани с тях, а също и дали системата за вътрешен контрол и корпоративното управление са на адекватно ниво.
- ✓ Да поддържа Управителния съвет, Надзорния съвет и Одитния комитет в приемането на отговорностите в тези процеси.
- ✓ Да докладва за всяко сериозно нарушение или риск, което бъде установено от нея и да предприема каквито са необходими разследвания в случаите, в които има висок риск.
- ✓ Да прави ясни и изпълними препоръки, насочени към слабостите, които са забелязани в рамките на нейната работа, и да следи статуса и изпълнението на тези препоръки.
- ✓ Да изпълнява задачи или проекти, възложени ѝ от Управителния съвет, Надзорния съвет или Одитния комитет.

За да запази своята независимост и обективност:

- ✓ Вътрешният одит докладва и се отчита пред Одитния комитет.
- ✓ Назначаването и освобождаването на ръководителя на функцията по вътрешен одит е в правомощията на Одитния комитет.
- ✓ Вътрешните одитори, по време на упражняването на своите професионални задължения, са упълномощени да осъществяват пряка комуникация с всеки член на персонала, както и да имат достъп до всички помещения и всякакви архиви, досиета или данни, които са от значение за изпълнението на дадена задача, свързана със спазването на местните разпоредби. От всички членове на персонала се изисква да подпомагат вътрешния одит при изпълнението на неговите роли и отговорности.
- ✓ Вътрешният одит има правомощието да изпълнява задачи по своя собствена инициатива във всички структури и отдели, в рамките на обхвата им, стига да се отчита правилно пред местните изпълнителни и Одитен комитети.
- ✓ Вътрешният одит има право да информира пряко и по собствена инициатива Главния изпълнителен директор или Надзорния съвет, председателя на Одитния комитет, членовете на неговия изпълнителен комитет, вътрешните одитори на Предприятието майка или Местните надзорни органи.

- ✓ Върхушните одитори трябва винаги да бъдат обективни и безпристрастни и да се стремят да избягват конфликти на интереси.
- ✓ Върхушните одитори не са пряко ангажирани в оперативната организация на предприятието, нито в решаването, разработването, въвеждането или прилагането на мерки за управление на риска и мерки за върхушен контрол.
- ✓ Върхушно подобрите одитори имат изпитателен период при назначение.
- ✓ Когато е практически възможно и без да се излагат на риск компетентността и експертизата, персоналет на върхушния одит периодично се ротира в рамките на функцията за върхушен одит, за да повиши независимостта на функцията.

Обхватът на върхушния одит покрива всички лица, всички дейности, включително различните контролни функции на ДЗИ. За тази цел върхушният одит периодично - и най-малко веднъж годишно - разглежда и оценява областите в обхвата му. Планът за одит се определя, като се прилага подход, основан на риска, като същевременно се гарантира адекватно покриване на въпроси от правен или регулаторен интерес. Планът за одит е допълнен с оценката на необходимите ресурси за изпълнението на плана. Одитният план трябва да бъде одобрен от Одитния комитет. Отклоненията от одитния план трябва да бъдат докладвани на Одитния комитет най-малко веднъж годишно.

Подходът, следван при извършването на одитните проверки, следва да бъде описан във всички одиторски доклади, така че да могат да се разгледат констатациите на база следвания подход. Подходът, базиран на риска, се използва като основен метод за одит. Нивото на увереност, което може да бъде получено от работата на върхушния одит, е свързано с естеството и обхвата на извършената работа. Ето защо е от съществено значение съответният одитор, когато дава мотивирано становище, да документира естеството и обхвата на извършените действия.

Изпълнението на одитните препоръки е отговорност на преките ръководители, които трябва редовно да съобщават статуса на последващите действия на Върхушния одит за целите на мониторинга.

За да улеснят последователния подход към върхушния одит във всички субекти в групата на предприятието майка, ръководителят на Върхушния одит на ДЗИ се ръководи от върхушния одитор на KBC Group NV.

3.7 Актюерска функция

Актюерската функция е една от ключовите функции, както е определена в регулаторната рамка на Платежоспособност II. Платежоспособност II изисква актюерската функция да бъде внедрена във всяко застрахователно предприятие, както и на ниво застрахователна група. По същество, задачата на тази функция е да подsigури, че управителният и надзорният орган на застрахователя са изцяло информирани по независим начин. Това се извършва посредством, например:

- ✓ Съгласуване изчислението на техническите резерви и оценяване степента им на несигурност. Гарантиране правилна интерпретация на финансовата информация и съпоставка на оценките с наблюдавания опит;
- ✓ Изразяване на мнение относно цялостната подписваческа политика;
- ✓ Удостоверяване целесъобразност на методологиите и използваните модели;
- ✓ Оценяване коректността и качеството използваната входна информация;
- ✓ Изразяване на мнение относно цялостната подписваческа политика;
- ✓ Изразяване на мнение относно адекватността на презастрахователните договори.
- ✓ Допринасяне към ефективното въвеждане на системите за управление на риска (моделиране на риска във връзка с базовите калкулации на изискуемия капитал, както и съдействие за изчисленията във вътрешния модел за капитала, а също и допринася за процеса по вътрешна оценка на риска).
- ✓ Докладване и отправяне на препоръки към надзорното тяло на предприятието.

Осъществяване на актюерската функция:

- ✓ Актюерската функция в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД оперира под крайната отчетност на Надзорния съвет.
- ✓ Управителният съвет назначава ръководителя на актюерска функция и вписва във ведомостта на компанията. Неговите отговорности не могат да бъдат прехвърлени извън компанията.
- ✓ Ръководителят на актюерската функция координира дейностите на актюерската функция. Под функция тук се разбира административният капацитет да се изпълняват определени управленски задачи и като такава тя не се ограничава в едно лице или определено административно звено, а може да се изпълнява от много лица или различни административни звена, подлежащи на адекватно разпределение на задълженията.
- ✓ Актюерската функция има като основна задача да осигури независим втори поглед, който е необходим на ръководителя на актюерската функция, за да изпълни възложените ангажименти.
- ✓ Актюерската функция предоставя информация и съдейства на ръководителя на актюерската функция да формира мнение, като предлага препоръки и асистира написването на доклада на актюерската функция.
- ✓

3.8 Изнасяне на дейности

На основание Насоките за възлагане на дейности на външни изпълнители на Европейския банков орган, в сила от 20.09.2019г. /Насоките/, Наредба №71 на КФН от 22.07.2021 относно изискванията към системата за управление на застрахователите и презастрахователите и действащата в „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД /ДЗИ/ „Политика на ДЗИ за изнасяне на дейности към изпълнители (аутсорсинг)“ /Политиката/, ДЗИ прилага принципите за ефикасно както управление на изнесените дейности, залежали в Насоките и в Политиката, както следва:

1. Политиката на ДЗИ относно изнасяне на дейности към изпълнители е изготвена съобразно Насоките и отразява техните изисквания.

2. Изнасянето на дейностите се осъществява след като ДЗИ е извършила бизнес анализ и оценка на риска, взела е предвид правните аспекти на изнасянето на дейностите и е приела съответните формални решения.
3. Клаузите, изискуеми съгласно Насоките и Политиката са част от съдържанието на договора, сключван между ДЗИ и изпълнителя на изнесените дейности.
4. Отношенията с изпълнителя се уреждат по начин, по който ДЗИ запазва пълен контрол върху възложените дейности и отговорност за обезпечеността на ефикасното и непрекъснатото им извършване.

ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е изложено на редица типични за застрахователния отрасъл рискове като промени в лихвените проценти и обменните курсове, застрахователен риск, кредитен риск, операционни рискове и др.

В този раздел ние се фокусираме върху най-важните специфични за сектора рискове, пред които сме изправени.

4.1 Подписвачески риск

Подписваческият риск" или "Застрахователният риск" произтича от несигурността по отношение на честотата на застрахованите загуби и техният размер. Тези рискове се управляват с помощта на адекватни подписвачески правила, ценообразуване, провизиране на щетите, презастраховане и политики за управление на щетите, въведени както от пряко участващите в процесите бизнес звена, така и от независимото звено по управление на риска.

Управлението на застрахователния риск в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е отговорност на Управителния Съвет, подпомаган от Комитета за Управление на Риска и Капитала, с участие както на бизнеса така и на риск функцията на дружеството.

В ДЗИ се прилагат адекватни процедури, позволяващи поддържане на добро качество на записаните рискове и добра обща рентабилност в рамките на подписваческите лимити на задържане и придържане към груповия и местен апетит за риск.

Рамката за управление на застрахователния риск е предназначена основно за изграждането на следните блокове:

- ❖ Адекватна идентификация и анализ на материалните застрахователни рискове, както и анализ на нововъзникващите рискове, рисковете от концентрация или акумулация и подаването на сигнали за ранно предупреждение до ръководството на компанията.
- ❖ Подходящи мерки на риска и използването на тези мерки за разработване на практики, насочени към създаване на максимална стойност за акционерите. Това включва: Най-добрата оценка на техническите резерви, постфактум анализи на икономическата възвращаемост на продуктите, модели за оценка на ефекта от природни бедствия и други модели, оценяващи изложеността към застрахователен риск, стрес тестове и вътрешни модели за оценка на изискуемия капитал.
- ❖ Определяне на лимитите за застрахователния риск и извършване на проверки за съответствие, както и предоставяне на съвети относно презастрахователната програма.

Следните рискови аспекти имат важно влияние върху рисковия профил на застрахователното дружество:

- ❖ Риск от концентрация:
Основните концентрационни рискове при подписваческия риск са следните:
 - о Рискове от драстично изменение в таблиците за смъртност;
 - о Рискове от предсрочно прекратяване, неподновяване или откупуване на полици (лапс риск);
 - о Неприродни катастрофични рискове или рискове от катастрофа "причинени от човека" (напр. пандемични събития, големи загуби ...);
 - о Рискове от концентрацията, свързани със специфични дейности, напр. Ядрен риск, рискове от тероризъм.

❖ Намаляване на риска:

Наред със строгите насоки относно подписваческите правила, които трябва да гарантират доброто застраховане, компанията ползва защита чрез презастраховане, което да осигури постигане на стратегическите цели, формулирани в декларацията за риск апетит. За да ги постигне, презастрахователната политика на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД изисква закупуването на презастрахователно покритие, така че неговата нетна експозиция да остане в границите на лимитите за задържане на риска.

Застрахователните портфейли са защитени от въздействието на големи искиове или натрупване на загуби (концентрация на риск) посредством презастрахователни договори. Презастрахователните договори на дружеството са непропорционални, което осигурява покритие срещу въздействието на големи искиове или загуби. Риск функцията е отговорна за предоставянето на мнение относно реструктурирането на презастрахователните програми. Този подход довежда до оптимизиране на самоучастието на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД.

Най-добра оценка на застрахователните резерви

Като част от мисията си за независим мониторинг на застрахователните рискове, риск функцията на ДЗИ извършва задълбочени анализи. Те целят да проверят дали техническите резерви са достатъчни. Адекватността на резервите се оценява както по бизнес линия и така за всички бизнес линии, комбинирани.

Освен това, се извършват и тестове за адекватност на задълженията, които отговарят на местните изисквания и МСФО за техническите резерви. „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД извършва изчисления, които използват прогнозни методи (прогнози за паричните потоци, които отчитат дисконтовия процент), и добавка за сигурност.

Платежоспособност II и рисков профил

Размерът на техническите резерви непосредствено се отразява върху изчисляването на капиталовите изисквания по Платежоспособност II за модула по подписваческия риск. На графиката по-долу е показана разбивка на подписваческите рискове, по подмодули. Главният фактор в подписваческите рискове по здравно застраховане е рискът при определяне на премиите и резервите, докато при животозастраховането с най-голямо капиталово натоварване са рискът от прекратяване и рискът свързан с разходите.

Таблицата по-долу показва еволюцията на подписваческите рискове през последната година по застрахователните портфейли на дружеството:

<i>DZI Life M BGN</i>	2022	2021	Nominal Change
SCR Life Underwriting	18.1	17.9	0.1
SCR Health Underwriting	4.9	10.2	(5.3)
SCR Non-Life Underwriting	0.1	0.1	(0.0)
Total SCR Underwriting before diversification	23.0	28.3	(5.2)

4.2 Пазарен риск

Процесът на управление на структурната експозиция на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД към пазарни рискове и ликвидни рискове (включващи лихвен риск, риск от промяна на цените на ценните книжа, риск от промяната на стойността на недвижимите имоти и валутен риск) се нарича още процес по управление на активите и пасивите.

„Структурната експозиция“ обхваща цялостната експозиция, присъща на бизнес дейността на дружеството или неговите дългосрочни позиции. Структурната експозиция може да бъде описана и като комбинация от:

- Несъответствия между застрахователните задължения и покритието на тези пасиви с инвестиционните портфейли, държани за тази цел.
- Рисковете, свързани с притежаването на инвестиционен портфейл с цел реинвестиране на собствения капитал (така наречената стратегическа позиция)
- Структурната валутна експозиция, произтичаща от дейностите в чужбина (инвестиции в чуждестранна валута, валутен риск свързан с несъответствието между пасивите на дружеството и неговите инвестиции).

Управлението на активите и пасивите (УАП) в „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е отговорност на Управителния Съвет, подпомаган от Комитета за Управление на Риска и Капитала и Инвестиционния Комитет, с участие както на бизнеса така и на риск функцията на дружеството.

Управлението на активите и пасивите (УАП) на ежедневна база се извършва от отдела за управление на инвестициите на дружеството, който управлява балансиран инвестиционен портфейл в условията, определени от апетита за риск. Лимитите на ДЗИ са одобрени на две нива. Първични лимити за лихвен риск, риска от промяна на цените на ценните книжа, риск от промяната на стойността на имотите, които се одобряват от Съвета на директорите на групата КВС. Вторични лимити за лихвен риск, риск от промяна на цените на ценните книжа, риск от промяната на стойността на имотите, валутен риск и стратегически портфейл от активи, които се одобряват от Управителния съвет на дружеството.

Втората линия на защита на ДЗИ е отговорност на местната дирекция за управление на риска. Основната задача на дирекцията е да измерва рисковете и да сигнализира за настоящи и бъдещи рискови позиции. Правилата за управление на риска са изготвени от риска на Групата КВС.

Основните елементи на рамката за УАП риска на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД са:

- Широка гама от методи за измерване на риска, като стойност на една базисна точка (BPV), анализ на несъответствията и икономическа чувствителност.
- Симулации на нетните лихвени доходи, реализирани при различни пазарни сценарии. Симулациите за многогодишен период се използват в планирането и рисковите процеси.
- Чувствителност на капитала, произтичащи от позиции в инвестиционния портфейл, които влияят върху наличния регулаторен капитал (напр. Облигации на разположение за продажба).
- Стрес тестове и анализ на чувствителността.

Апетитът за риск на ДЗИ за пазарен риск се определя въз основа на три основни лимита, т.е.:

✓ Стойност на една базисна точка (BPV), се определя въз основа на апетита за риск и като се има предвид паралелна промяна от + 10 базисни пункта в основната крива на безрисковия лихвен процент. Няма нарушения на лимита за BPV на ниво ДЗИ през 2022 г.

✓ Първичният лимит за промяна на цените на ценните книжа (номинален) се определя въз основа на апетита за риск и като се има предвид шок на цените от 39%. Няма нарушения на лимита за промяна на цените на ценните книжа на ниво ДЗИ през 2022 г.

✓ Първичният лимит за промяна на стойността на недвижимите имоти (номинален) се определя въз основа на апетита за риск и като се има предвид шок на цените от 25%. Няма нарушения на лимита за промяна на стойността на недвижимите имоти на ниво ДЗИ през 2022 г.

ДЗИ се стреми към консервативно инвестиционно управление с основни класове на активите от облигации и депозити, като по този начин намалява значителните колебания в приходите си.

Структура на портфейла от активи

Следващата таблица представя структурата на портфейла от активи на „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД в баланса по Платежоспособност II.

M BGN	2022		2021		ПРОМЯНА	
	СУМА	ДЯЛ %	СУМА	ДЯЛ %	СУМА	%
Инвестиции в дялови участия	189.938	22.9%	246.548	28.2%	(56.610)	(23.0)%
Недвижими имоти, машини и съоръжения	32.116	3.9%	32.919	3.8%	(0.803)	(2.4)%
Заеми	4.082	0.5%	4.339	0.5%	(0.257)	(5.9)%
ДЦК	193.756	23.4%	234.129	26.8%	(40.372)	(17.2)%
Корпоративни Облигации	64.049	7.7%	67.357	7.7%	(3.308)	(4.9)%
Депозити	0.000	0.0%	0.000	0.0%	-	-
Парични еквиваленти	35.793	4.3%	11.052	1.3%	24.742	223.9%
АКТИВИ ОБЩО	829.124	100%	874.148	100%	(45.024)	(5.2)%

Капиталови изисквания по Платежоспособност за пазарен риск

На таблицата по-долу са показани капиталовите изисквания за различните под-модули на пазарния риск. Основното натоварване в пазарния риск се определя от новите инвестиции и риска в промяната на цените на ценните книжа и концентрационния риск.

DZI Life BGN mill.	2022	2021	Change
SCR Interest Rate	7.3	1.3	464.2%
SCR Equity	41.8	54.3	(23.0)%
SCR Property	7.2	7.6	(4.1)%
SCR Spread	21.2	29.2	(27.2)%
SCR Currency	1.3	0.2	547.5%
SCR Concentration	36.3	39.9	(9.0)%
Diversification	(40.3)	(38.7)	4.1%
SCR Market Risk	74.9	93.7	(20.1)%

4.3 Кредитен риск

Кредитният риск е потенциалното отрицателно отклонение от очакваната стойност на финансов инструмент, произтичащ от неплащане или неизпълнение от договаряща страна (например кредитополучател), поради неплатежоспособност, невъзможност или липса на готовност за плащане и/или на събития или мерки, предприети от политическите или парични органи на дадена страна (риск на държавата). По този начин кредитният риск включва риск от

неизпълнение и риск на държавата, но включва и миграционния риск, който е рискът от неблагоприятни промени в кредитните рейтинги.

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД се стреми към консервативното управление на инвестициите въз основа на предварително одобрени лимити. Апетитът за кредитен риск на ДЗИ се изразява в лимити за очаквани загуби и загуби при стрес сценарии от кредитен риск, както и лимити за разпределение на активите (на ниво портфейл) и границите на концентрация (на един емитент).

Риск от неизпълнение от страна на контрагента

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е изложено на риск от неизпълнение от страна на контрагента по отношение на експозицията си към презастрахователи, посредници и разплащателни сметки в местни банки.

Развитието на риска от неизпълнение от страна на контрагента за „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД е представено по-долу.

<i>DZI Life in mil BGN</i>	2022	2021	Change
SCR Counterparty default risk	2.8	0.9	192.6%
<i>of which Type 1</i>	2.5	0.8	238.7%
<i>of which Type 2</i>	0.3	0.2	21.0%

Кредитен риск свързан с презастраховането

ДЗИ влиза в споразумения само с презастрахователи с висок кредитен рейтинг (минимален рейтинг А) в основната си презастрахователна програма. ДЗИ има нематериална позиция към презастрахователи по животозастрахователните си договори.

4.4 Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, една организация да няма средства да посрещне краткосрочните си задълженията, когато станат дължими, без да реализира съществени загуби.

В рамката за управление на ликвидния риск се прави разграничение между ликвидния риск при животозастрахователните и здравно застрахователните дейности.

Ликвиден риск при животозастраховането

Животозастрахователният бизнес може да бъде изправен пред ликвиден риск в резултат на:

- ❖ Промяна на пазарните обстоятелства (напр. Промяна в лихвените проценти, конкуренция и т.н.), което води до нарастване на откупените полици.
- ❖ Промяна на регулаторната среда (напр. Промяна в режима на благоприятно данъчно облагане), подтикващо клиентите да преминат към други не-застрахователни продукти (пазарен сценарий).
- ❖ Идиосинкратичен сценарий, при който клиентите оспорват кредитоспособността на застрахователната компания и намаляват своята експозиция.
- ❖ Пандемичен сценарий.
- ❖ Комбинация от горепосочените сценарии (комбиниран сценарий).

Тези сценарии могат да доведат до масово откупуване в портфейла. Във всички тези сценарии, застрахователната компания трябва да разполага с адекватен ликвиден буфер (парични средства,

ликвидни активи, условни кредитни линии и др.), за да се справи с тези изходящи парични потоци, покривайки навреме всички свои краткосрочни задължения.

С изключение на идиосинкратичният сценарий, времевият хоризонт, през който ще се реализират паричните потоци, се очаква да бъде дълъг (по-дълъг от един месец), като по този начин се намалява риска от невъзможност да се покрият пасивите на приемлива цена (например пазарните стойности на активите ще бъдат по-ниски от нормалните очаквания в случай на ситуация на идиосинкратичен стрес). Ликвидният риск се оценява чрез вътрешен стрес тест, както е определен в рамката за управление на ликвидния риск.

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД прилага консервативни стратегии за управление на ликвидността. Управлението на оперативната ликвидност се фокусира върху наличието на достатъчно ликвидност за справяне с редовните нива на оперативни разходи, искове, или откупи. Продажбата, или отдаването на инвестираните активи е опция, която може да бъде използвана за покриване на извънредна необходимост на ликвидност. Освен това се предполага, че ДЗИ има достъп до ликвидност, предоставена от единственият акционер - KBC Group всяко време (в условията на централизирана система на управление на риска). Поради тази причина не се поддържа ликвидност за непредвидени стресови ситуации.

Следващите величини измерват и наблюдават ликвидния рисков профил на месечна база:

- Репо /обратно изкупуване/ инструмент за управление на ликвидността;
- Налични ликвидни активи - каса, разплащателни сметки, падежиращи депозити и облигации в рамките на 3 месеца.

4.5 Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуби поради неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от внезапни събития причинени от човешка намеса или от природни бедствия. Операционният риск изключва бизнес риска, стратегическия риск и репутационния риск.

В рамките на KBC Group е установена единна рамка за управление на операционния риск в цялата група. Риск функцията на групата има отговорността за определяне на рамката за управление на операционния риск. Разработването и прилагането на тази рамка на ниво дружество се подкрепя от обширен модел за управление на операционния риск, обхващащ всички субекти от групата.

Следващата таблица показва еволюцията на капиталовите изисквания за операционен риск за „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД.

SCR Operational Risk -DZI Life			
M BGN	2022	2021	2020
Premium based risk component	3.1	2.6	2.4
Provisions based risk component	0.9	1.3	0.9
UL annual expenses	2.6	-1.4	0
Operational risk	3.7	2.2	2.4

4.6 Други рискове

Бизнес и Стратегически риск

Бизнес и стратегически риск: Среден рисков профил в съответствие с апетита за риск.

Въз основа на анализа на риска и изявлението за риск апетита бизнес и стратегическия риск бяха идентифицирани като един от топ 5 рискове, на които е изложена застрахователното дружество „ДЗИ Животозастраховане“.

Въз основа на експертно мнение апетитът за риск и рисковият профил за бизнес и стратегическия риск е определен на среден, в предвид следните фактори:

- ✓ Ниска степен на проникване в персоналното животозастраховане;
- ✓ Регулаторни промени (GDPR, PRIIPS, IFRS 17, SII, AML, etc.)
- ✓ Социална и политическа несигурност (военни конфликти, миграция, търговски и валутни войни, геополитически риск);
- ✓ Дигитализация на бизнес процесите и кибер риск.

За да бъде по-малко уязвима от промените във бизнес средата „ДЗИ-Животозастраховане“ ЕАД търси разнообразие и гъвкавост в своя продуктов микс, клиентски сегменти, канали за дистрибуция и география, в рамките на избраната стратегия. Компанията продължава изпълнението на своите стратегически проекти за подобряване на оперативната ефективност и клиентските си услуги. Успехът на стратегическите проекти и правилното управление и използване на данните, за да се привличат само добрите рискове, се превръща в основен рисков фактор за здравословния растеж на бизнеса.

Репутационен риск

Апетитът за репутационен риск остава много нисък. Репутацията на ДЗИ е един от основните активи на компанията. За да управлява рисковете, свързани с репутацията, които често имат вторичен характер, ДЗИ поставя строг апетит за риска към всички рискове, насърчава корпоративната социална отговорност, стреми се към устойчив растеж и активно управлява инцидентите, ако те се случват.

ДЗИ активно следи доверието и очакванията на външните заинтересовани страни за оперативната ефективност на клиентските услуги за смекчаване на загубите от репутационен риск.

5 Оценка за целите на платежоспособността

Таблицата по-долу предоставя информация за стойностите, използвани при съставянето на Икономическия баланс по Платежоспособност II, както и стойностите, изчислени съгласно МСФО, за съответния клас актив или пасив.

	Стойност по Платежоспособност II	Стойност по МСФО	Разлика
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Репутация	-	2 023	(2 023)
Отсрочени аквизиционни разходи	-	3 032	(3 032)
Нематериални активи	-	5 029	(5 029)
Отсрочен данъчен актив	2 605	3 927	(1 322)
Земя, сгради и други материални активи за собствени нужни	20 606	10 007	10 599
Инвестиционни имоти	11 510	11 510	-
Инвестиции в дъщерни дружества	189 750	265,272	(75 522)
Финансови активи	257 993	260,974	(2 981)
Активи свързани с инвестиционен фонд	303 718	306,382	(2 664)
Предоставени срочни депозити и заеми	4 082	4,002	80
Дялове на презастрахователите в застрахователните резерви	(416)	2,504	(2 920)
Застрахователни вземания	2 704	12,660	(9 956)
Търговски вземания	538	492	47
Парични средства	35 793	35 795	(2)
Други активи	241	241	-
Общо активи	829 124	923 849	(94 725)
Технически резерви	472 019	577 332	(105 313)
Задължения по застраховки и към посредници	6 464	7 694	(1 230)
Финансови задължения	763	763	(0)
Пасив по отсрочени данъци	-	0	-
Задължения към презастрахователи	2 111	2 111	-
Търговски задължения	3 224	3 176	48
Задължения за пенсиониране	335	335	-
Общо пасиви	484 917	591 411	(106 494)
Превишение на активите над пасивите	344 208	332 438	11 770

Разликите в оценяването на гореизложените групи активи и пасиви за целите на Икономическия баланс спрямо оценяването им по МСФО са пояснени в точки 5.1, 5.2 и 5.3.

5.1 Активи

5.1.1 Стойности по Платежоспособност II

Отсрочени аквизиционни разходи

Отсрочените аквизиционни разходи се вземат предвид при калкулирането на животозастрахователните резерви, поради което в актива на баланса стойността им се оценява на нула.

Нематериални активи

МСС 38 може да бъде приложен за нематериални активи единствено и само ако съответните активи могат да бъдат признати и оценени по справедлива стойност в съответствие с изискванията, посочени в този стандарт. Нематериалните активи трябва да са отделими и трябва да има доказателства за разменни сделки за същите или подобни активи, което показва, че са продаваеми на пазара. Ако оценката по справедлива стойност на нематериалните активи, не е възможна, или когато тяхната стойност може да се определи само при бизнес комбинация, съгласно приложимите международни стандарти, тези активи трябва да се оценяват за целите на платежоспособността със стойност нула.

Оценката на справедливата стойност на нематериалните активи почива на известни несигурности, въпреки че Дружеството разполага с външна оценка на своята търговска марка (бренд ДЗИ).

Дружеството прилага консервативен подход към всичките си нематериални активи и ги оценява със стойност нула за целите на платежоспособността.

Земя и сгради

Земята и сградите, независимо от предназначението им (имоти за собствени нужди или инвестиционни имоти) се отчитат по справедлива стойност, която се определя въз основа на оценките, направени от независими външни оценители. Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или би била платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване, в съответствие със стандартите, издадени от Комисията за Международни Стандарти за Оценка. Оценките се правят ежегодно.

Предположенията, използвани при оценката на справедливата стойност на земята и сградите към 31 декември 2022 г., са различни в зависимост от спецификата на имота. Оценките са направени въз основа на три подхода, които са означени с различно тегло, и по този начин е получена крайната справедливата стойност на имотите. Използваните подходи и методи са:

- Метод на сравнителната стойност – базира се на действително извършени продажби или оферти на подобни на оценявания имот. Методът се използва за оценка за земя
- Приходен подход – капитализирането на дохода, който би се получил от отдаването на обекта под наем за определен период от време – равен на остатъчния срок на годност в години. Използва се при оценка на сгради.
- Метод на пазарните аналози – определя стойността на имота въз основа на цената на съпоставими обекти по общи показатели, отчитайки специфични особености в конкретния обект. Използва се при оценка на сгради.
- Сравнителен подход – събиране и анализ на информация за продажби или оферти за подобни имоти, съпоставка на обекта на оценката със сравними аналози с последващи корекции на продажните или офертни цени. Използва се при оценка на сгради.

Крайната пазарна стойност е определена като среднопретеглена стойност на резултатите от използваните методи, която се ползва за целите на „Икономически баланс“.

Справедливата стойност на заемите и сградите значително превишава тяхната балансова стойност, което се дължи на разликата в отчитането (амортизирана стойност по МСФО), както и на динамиката в цените на имотите.

Несигурността в оценяването на имотите е минимизирана чрез използването на няколко метода, както и чрез изнасяне на калкулациите за справедлива стойност към външни оценители, специализирани в конкретната област.

Други материални активи

Основна част от другите материални активи на Дружеството представляват транспортните средства (МПС), чиято пазарна стойност се изчислява на базата на утвърдена вътрешногрупова „Методика за определяне действителна стойност на ППС и застрахователни суми по застраховка Каско+“. Методиката се използва при осъществяване обичайната застрахователна дейност на дъщерното дружество „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД и предоставя възможност за ежегодна актуализация на застрахователната сума на МПС, чиято стойност максимално се доближава до пазарната стойност.

Справедливата стойност на МПС значително превишава тяхната балансова стойност, което се дължи на разликата в отчитането (амортизирана стойност по МСФО), както и индивидуалното състояние и поддръжка на всяко едно от тях.

Несигурността в оценяването на транспортните средства е минимизирана чрез използването на вече утвърдената методика, имплементирана в бизнес дейността на Групата ДЗИ, и се базира на исторически данни от обективното развитие и динамиката на самия бизнес.

Дружеството притежава машини, съоръжения и оборудване, които се отчитат по цена на придобиване, изключваща разходите за ежедневно обслужване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Ръководството приема, че балансовата стойност на тези активи е достатъчно близка до справедливата им стойност.

Инвестиции в дъщерни дружества

Инвестициите в дъщерни дружества включват акционерно участие на „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД в „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД и в „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД (100% участие в капитала и 100% контролно участие). За справедлива стойност на тези инвестиции се приема превишението на стойността на активите на дъщерните дружества спрямо стойността на пасивите му (т.е. размерът на нетните активи/собствените средства), като двете стойности се изчисляват в съответствие с изискванията на директива Платежоспособност II.

Несигурността в оценяването на акционерното участие е минимизирана поради това, че в обхвата на изискванията на директивата Платежоспособност II попада дъщерното дружество „ДЗИ – Общо застраховане“. Балансовата стойност на нетните активи на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД се счита за близка до справедливата.

Държавни ценни книжа

Държавните ценни книжа първоначално се признават по справедлива стойност.

Последваща оценка на държавните дългови инструменти, издадени в страната, се извършва по чиста цена „купува“ за всяка емисия за последния работен ден на съответния месец, обявена в електронна система за ценова информация за ценни книжа (Bloomberg или Reuters). Към чистата цена се добавя натрупания лихвен купон към деня на извършване на оценката и изчислената брутна цена се използва за оценка на облигацията.

Последващата оценка на чуждестранни дългови ценни книжа се извършва по гореописания метод.

Йерархията на справедливата стойност, дефинирана съгласно МСФО 9, определя три нива, като държавните ценни книжа на Дружеството попадат в първо ниво, тъй като отговарят на условието за използване на котирани (некоригирани) цени на активен пазар за идентични активи или пасиви.

Към 31.12.2022 г. Дружеството притежава държавни ценни книжа, емитирани основно от правителството на Република България и други европейски държави.

Разликата между стойността по директивата спрямо тази по МСФО се дължи на портфейл от български ДЦК, отчитани по амортизирана стойност (държани до падеж), при които промените в справедливата стойност не се включват в балансовата стойност по МСФО, но са част от стойността по „Платежоспособност II“.

Корпоративни облигации

Корпоративните облигации първоначално се признават по справедлива стойност.

Последваща оценка на корпоративните облигации, се извършва по чиста цена „last price“ на сключена с тях сделка за последния работен ден, на съответния месец, обявена в електронна система за ценова информация за ценни книжа (Bloomberg или Reuters). Към чистата цена се добавя натрупания лихвен купон към деня на извършване на оценката и изчислената брутна цена се използва за оценка на облигацията.

Корпоративните облигации попадат в първо ниво според класификацията съгласно МСФО 9.

Към 31.12.2022 г. Дружеството притежава корпоративни облигации, емитирани от редица дружества в световен мащаб.

Предоставени срочни депозити и заеми

Справедливата стойност на представените заеми, се изчислява чрез дисконтиране на паричните потоци, възникващи от тях. За целта се използват междубанкови криви за доходност, предоставени от Кей Би Си.

Към 31.12.2022 г. експозицията по предоставени заеми се състои от емитиран от Република България външен дълг по законодателството на Федерална Република Германия. Високата доходност, дългата срочност и рейтинът на Р. България обуславят превишението на справедливата стойност над амортизираната стойност по МСФО.

Дялове в инвестиционни фондове

Последваща оценка на акции и дялове, издадени от инвестиционни дружества и договорни фондове, се извършва по последната определена и обявена цена NAV (Net Asset Value)/ на обратно изкупуване.

Последващата оценка на вътрешно-обособени инвестиционни дялове (продукти „Евробонд“) се базира на пазарната цена на български или чуждестранни държавни ценни книжа.

Дялове на презастрахователите в застрахователните резерви

Дяловете на презастрахователите в застрахователно-техническите резерви се отчитат като актив в баланса по Платежоспособност II.

Те се основават на прогнозните паричните потоци, които са свързани с частта на презастрахователя в плащанията за щети по бъдещи застрахователни събития (т.е. премиен резерв) и неуредени застрахователни искове. Бъдещите презастрахователни обезщетения, които се отнасят до щети, които вече са уредени от прекия застраховател, не са включени. Това е признато като стандартна практика, когато прекият иск е уреден, делът на презастрахователя в резервите се освобождава и в този момент се превръща във вземане от презастрахователя. След това вземането се прекласифицира в баланса и не представлява част от застрахователно-техническите резерви.

Следните парични потоци от презастраховане се вземат предвид:

Входящи парични потоци

- Вземания по презастрахователни договори за плащания по щети или други обезщетения и вземания за свързаните разходи;
- Приходи от презастрахователни комисиони и дялове в печалбата в техническия резултат, свързани с индивидуални презастрахователни договори.

Изходящи парични потоци

- Бъдещите премии по презастрахователните договори;
- Участие в печалбата по презастрахователните договори, ако е релевантно.

Разходите, свързани с вътрешните презастрахователни процеси, не трябва да бъдат включени в изчислението на дела на презастрахователите в застрахователно-техническите резерви. Тези разходи се вземат предвид при изчисляването на брутната най-добра оценка на застрахователно-техническите резерви.

Изчисляването на дела на презастрахователите в застрахователно-техническите резерви трябва да следва същите принципи и методология, като при изчисляването на най-добра оценка на застрахователно-техническите резерви.

Не се изчислява добавка за риск отделно за презастрахователните вземания. Добавката за риск, включена в застрахователно-техническите резерви, се изчислява на нетно от презастраховане основа.

Резултатът от изчислението на дела на презастрахователите в застрахователно-техническите резерви се коригира за очакваните загуби в резултат на фалит на презастрахователите. Тази корекция се основава на оценка на вероятността от фалит на презастрахователя и средната загуба, произтичаща от неизпълнението на задълженията ("загуба от фалит"). Това води до проекцията на допълнителни парични потоци, свързани с неизпълнение на презастрахователите.

Следва да се отбележи, че делът на презастрахователите в застрахователно-техническите резерви е най-важен за задълженията по общо застрахователните договори. За животозастраховането

делът на презастрахователите в застрахователно-техническите резерви е значително по-малко материален.

Застрахователни вземания

Паричните потоци, свързани с непостъпили премии по застрахователните договори (това са премиите, които са начислени, но трябва да се получат в бъдеще), както и паричните потоци от предявени регресни иски, са включени в най-добрата оценка на техническите резерви (премийните резерви). Следователно вземанията, съответстващи на тези премии и предявени регресни иски, се оценяват с нулева стойност в баланса по Платежоспособност II.

По отношение на останалите вземания, се използва балансовата стойност (намалена с натрупана обезценка), поради факта, че тези вземания са краткосрочни и справедливата им стойност е достатъчно близка до балансовата.

Обезценката на вземанията от застрахователни операции се извършва съгласно вътрешна процедура „Обезценка на вземания от застраховани лица“ само в частта за дължими вземания:

- вземания с дължима поне една вноска с просрочие се до 90 дни се обезценяват със средния % за последните 12 месеца по линия бизнес, изчислен като съотношение между обезценка/отписана премия и записана премия преди обезценка/отписана премия;
- вземания с дължима поне една вноска с просрочие над 91 дни се обезценяват на 100%.

5.1.2 Стойности по МСФО

Подробна информация за определянето на стойността на активите по МСФО може да бъде намерена в бележка 2.5 „Обобщение на съществените счетоводни политики“ от Годишния индивидуален финансов отчет на Дружеството за 2022 г.

Отсрочени аквизиционни разходи

Отсрочените аквизиционни разходи представляват аквизиционни комисионни, отчетени през финансовия период, свързани със сключването на застрахователните договори, които са отсрочени за периоди след датата на отчета за финансовото състояние. Аквизиционните разходи се отсрочват по актюерски методи до степента, в която последните са възстановими от бъдещите застрахователни премии. След първоначалното си признаване като Отсрочени аквизиционни разходи, те се амортизират върху очаквания срок на поддържане на договора (срок на инкасиране на застрахователните премии) като постоянен процент от премиите. Отсрочените аквизиционни разходи се отписват, когато свързаните с тях договори биват прекратени - поради настъпване на застрахователно събитие, предсрочно прекратяване (откуп) или служебна ликвидация.

Отсрочените аквизиционни разходи представляват активи за покритие на застрахователно-техническите резерви, съгласно Кодекса за застраховането в сила към 31.12.2022 г. Дружеството извършва преглед за обезценка към всяка отчетна дата или по-често, когато е налице индикация за обезценка. Преглед за обезценка се прави чрез тест за адекватност на застрахователните задължения.

Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити като отделен актив, се оценяват първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на нематериалните активи, придобити в бизнес комбинация, е тяхната справедлива стойност на датата на придобиването. След първоначалното придобиване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Сроковете на полезен живот на нематериалните активи се определят като ограничени и неограничени. Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се подлагат на преглед за обезценка винаги, когато е налице индикация, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и амортизационният метод за

нематериален актив с ограничен полезен живот се подлагат на преглед поне в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или в очаквания модел на консумация на икономическите ползи, залежали в актива, се отчитат счетоводно чрез промяна в амортизационния срок или метод, както това е уместно, и се третират като промени в приблизителните счетоводни оценки.

Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи включват земи и сгради за собствени нужди, транспортни средства, машини, съоръжения и оборудване и се отчитат по цена на придобиване, изключваща разходите за ежедневно обслужване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Разходите за подмяна или основен преглед се капитализират, когато възникнат и ако е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, свързани с обекта и цената на придобиване на обекта може да бъде оценена надеждно. Амортизацията се начислява на база линейния метод според предварително установени норми за отписване на стойността на дълготрайните активи през техния предполагаем полезен живот.

Инвестиционни имоти

Първоначално инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване, която включва разходите по сделката. Разходите за подмяна на части от инвестиционен имот се включват в неговата балансова стойност, когато тези разходи бъдат извършени при условие, че отговарят на критериите за признаване на инвестиционен имот; разходите за текуща поддръжка на инвестиционен имот се отчитат в отчета за печалбата или загубата. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, която отразява пазарните условия към датата на отчета за финансовото състояние. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливите стойности на инвестиционните имоти, се включват в отчета за печалбата или загубата за отчетния период, в който възникват..

Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност. Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото да получи дивидента. Асоциираното предприятие е предприятие, в което Дружеството има значително влияние, и което не е нито дъщерно дружество, нито съвместно предприятие. Инвестициите на Дружеството в асоциирани предприятия се отчитат в индивидуалния отчет за финансовото състояние по себестойност.

Бизнес комбинации и репутация

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Дружеството. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Дружеството в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

Финансови активи

Ако Дружеството е определило даден финансов актив като дългов, при първоначалното му признаване, на база бизнес модела за управление на инструмента и характеристиките на договорните парични потоци, той се класифицира в една от следните категории:

- по амортизирана стойност- недеривативни финансови активи и имат фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи и които Дружеството има положително намерение и възможност да задържи до падежа. Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението, изплатено за придобиването на инвестицията. Всички разходи по сделката, които са свързани директно с придобиването, също се включват в цената на придобиване на инвестицията. След първоначалната оценка финансовите активи по амортизирана стойност, се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от финансовите активи по амортизирана стойност се признават в отчета за печалбата или загубата, когато инвестицията бъде отписана или обезценена, както и чрез процеса на амортизация.

- по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - представляват недеривативни финансови активи, които се определят като такива, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, и не са класифицирани като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата, кредити и вземания и инвестиции по амортизирана стойност. Тези инвестиции първоначално се отразяват по справедлива стойност. След първоначалното им признаване, финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, се оценяват по справедлива стойност.

- по справедлива стойност през печалбата или загубата - представляват недеривативни финансови активи, които се определят като такива, отчитани по справедлива стойност, и не са класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, кредити и вземания и инвестиции по амортизирана стойност. Тези инвестиции първоначално се отразяват по справедлива стойност. След първоначалното им признаване, финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност.

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансовите активи според МСФО 9.

Предоставени срочни депозити, заеми и други вземания

Предоставените срочни депозити, заеми и други вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на

платеното за придобиването на финансовите активи възнаграждение. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, също се включват в цената на придобиване на финансовите активи. След първоначалната оценка, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се прилага методът на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от кредитите и вземанията се признават в отчета за печалбата или загубата, когато кредитите и вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Дялове на презастрахователите в застрахователните резерви

Дружеството прехвърля застрахователния риск в обичайния ход на дейността си по основни видове застраховки. Презастрахователните активи представляват салда, дължими от презастрахователни компании. Сумите, подлежащи на възстановяване от презастрахователи, се оценяват по начин, последователен с резерва за неизплатени претенции или уредени претенции, свързани с полици, прехвърлени към презастрахователя, и които са свързани със съответния презастрахователен договор. Разграничаваме следните видове технически резерви с дял на презастрахователите:

- Дял на презастрахователя в премийните резерви: Частта от отстъпените начислени премии, която се отнася до бъдещи периоди, се записва като дял на презастрахователя в премийните резерви;
- Дял на презастрахователя в резервите за висящи плащания: съдържа отстъпената част от резерва за висящи плащания.

Застрахователни вземания

Вземанията по застраховки се признават първоначално при признаването на прихода от премии. След първоначалното признаване несъбраните вземания по застраховки се обезценяват на следващия падеж, ако застраховката е нередовна (в просрочие на плащането на дължимата премия за повече от два месеца) или на датата, в която е прекратено действието на договора (смърт, откуп и др.) до тяхната възстановима стойност. Загубата от обезценка се отразява в отчета за печалбата или загубата.

След първоначалното им признаване, вземанията по застрахователни операции се подлагат на преглед за обезценка, когато събитията или обстоятелствата показват, че балансовата стойност може да не бъде възстановена. Индикации за обезценка съществуват, когато застрахованото лице има просрочени дължими премии към Дружеството, като за различните продукти броя на просрочените дължими премии е различен. При наличие на загуба от обезценка, тя се отразява в отчета за печалбата или загубата.

Вземанията по застраховки се отписват, когато бъдат удовлетворени критериите за отписване на финансови активи.

5.2 Технически резерви

5.2.1 Стойности по Платежоспособност II

Техническите резерви, представени в икономическия баланс по Платежоспособност II се изчисляват като сума на най-добрата им прогноза и добавка за риск:

✓ **Най-добрата прогнозна** оценка съответства на вероятно претеглената средна стойност на бъдещите парични потоци, като се вземе предвид стойността на парите във времето и се използва съответната срочна структура на безлихвените лихвени проценти.

✓ **Добавката за риск** се изчислява чрез определяне на разходите за предоставяне на налични собствени средства, равни на капиталовите изисквания за платежоспособност, необходими за покриване на бъдещите задължения по застрахователни и презастрахователни договори. Ставката за цената на капитала се определя от регулатора и е определена на 6%.

Изключение от изискването да се изчисли най-добра оценка и добавката за риск се прави за застрахователни задължения, за които стойностите могат да бъдат възпроизведени по надежден начин чрез финансови инструменти, чиято достоверна пазарна стойност е наблюдавана. Стойността на техническите резерви, свързани с тези бъдещи парични потоци, се определя "като цяло" (т.е. няма отделно изчисляване на най-добрата прогнозна оценка и добавката на риска), въз основа на пазарната стойност на финансовите инструменти.

На практика, техническите резерви, изчислени като цяло се отнасят до портфейла от договори свързани с индекс и дялове в инвестиционни фондове.

На практика, техническите резерви, изчислени като цяло се отнасят до портфейла от договори свързани с индекс и дялове в инвестиционни фондове.

Техническите резерви по животозастраховане, в общия случай, са свързани с тези застрахователни задължения, които се "изчисляват на техническа база, близка до тази на животозастраховането". На практика, класифицирането на задълженията по животозастраховане респ. задълженията по общо застраховане се основава на актюерски техники, използвани за изчисляване на техническите резерви. Това разделяне е специфично за регулаторната рамка по Платежоспособност II и води до някои класификационни различия с баланса по МСФО.

За изчисляване на най-добрата оценка на задълженията по животозастраховане, договорите са разделени в така наречените "хомогенни рискови групи". Това са група от договори с подобни рискови характеристики и клиентско поведение, за които могат да се използват еднакви допускания при проекцията на очакваните парични потоци. Такива като:

- ✓ Характеристики по отношение на покритите рискове.
- ✓ Характеристики по отношение на гаранциите.
- ✓ Рисков профил на застрахования.
- ✓ Модели за уреждане на исковете.
- ✓ Бъдещи управленски действия.

При получаването на най-добрата оценка се вземат предвид всички вероятности за възникване на паричните потоци.

Предположенията свързани с тези вероятности се отнасят до следните характеристики:

- ✓ Времето, честотата и тежестта на застрахователните събития.
- ✓ Големината на щетите и времето, необходимо за уреждане на претенциите.
- ✓ Размера на разходите.
- ✓ Поведението на застрахования.
- ✓ Очакваното бъдещо развитие като бъдещи демографски, юридически, медицински, технически, социални, екологични промени, включително инфлацията, специфични както за отделния субект така и за целия портфейл. Например, в дадена страна, това може да включва промени в законодателството, данъчното облагане, или разходите за социални грижи.
- ✓ Взаимозависимост между различните източници на несигурност.

Трябва да се има предвид, че този списък е приложим и за задълженията по общо и здравно застраховане.

При изчисляване на най-добрата оценка се прави проекция на очакваните бъдещи парични потоци.

Паричните потоци впоследствие се дисконтират, като се използва сročната структура на безлихвените лихвени проценти съответстващи на валутата на задълженията, предписани от регулатора. В зависимост от условията на пазара, може да се добавя спред (така наречената "корекция за променливост") към тази крива, за да се вземе предвид в дългосрочния инвестиционен хоризонт на активите за покритие застрахователните задължения.

Корекцията за променливост е проектирана да предпази застрахователите с дългосрочни задължения от въздействието на изменчивостта върху капиталовата им позиция по Платежоспособност II. Корекцията за променливост се базира на корекция за рисков спред върху активите в референтно портфолио. Тя се дефинира като разлика между лихвената структура на активите в референтното портфолио, съответната безрискова крива и фундаментален спред за кредитен риск.

Технически резерви по животозастраховане

За задълженията по животозастраховане, при прогнозиране на бъдещите парични потоци, се използват така наречените "подобни на животозастраховането техники".

Паричните потоци за задължения по животозастраховане се оценяват полица по полица. Само в случаите, когато изчислението полица по полица е непрактично, полиците могат да се групират, а след това методология се прилага към групата от полици. Това групиране е обект на стриктни условия (трябва да дава приблизително същите резултати като изчислението полица по полица).

Следните паричните потоци трябва да бъдат взети предвид, за да се направи най-добрата оценка на задълженията по животозастраховане:

Входящите парични потоци трябва да включват brutните премии без данък, включени в границите на договора към датата на оценка. Следва да се отбележи, че границите на договора, може при някои случаи да не са еднакви за МСФО и Платежоспособност II. В допълнение, всички парични потоци, произтичащи от тези премии се вземат предвид например разходи, комисионни и такси. Възвръщаемостта на инвестициите (лихви, дивиденди) не са взети под внимание. За договори свързани с индекс или с дялове в инвестиционни фондове се взимат предвид само рисковите премии, свързани с нехеджираната част от задълженията, както и такси за управление.

Изходящите парични потоци трябва да включват:

• Изплащане на договорните задължения към притежателя на полици и бенефициентите. Паричните потоци по договорни задължения следва да включват (неизчерпателен списък):

- Матуритетни плащания;
- Обезщетения за смърт
- Обезщетения за неработоспособност
- Плащания за откупи
- Анюитетни плащания
- Бонуси за участие в печалбата (например финансова)
- Плащания по допълнителни покрития

- Възникнали разходи при обслужването на застрахователните задължения, като: административни разходи, разходи за управление на инвестиции, аквизационни разходи. Проекцията на разходите включва очакваната бъдеща инфлация.

Проекцията на паричните потоци отчита също опции и гаранции, които са свързани със застрахователния договор.

Опция по застрахователния договор се дефинира като правото за промени в застрахователните условия, които да бъдат предприети по избор на притежателя си (обикновено притежателя на полицата), при условия, които са установени в договора. По този начин, за да се задейства една опция, е необходимо съзнателно решение на нейния притежател. Примери за такива опции са:

- Опция откупна стойност: Притежателят на полицата има право изцяло или частично да се откупи полицата и да получи предварително определена фиксирана сума.
- Прекратяване на плащане по полицата: Притежателят на полицата има право да спре да плаща премии и да промени статуса на договора, до състояние изплатен. Плащанията не може да бъдат подновени отново в бъдеще.
- Опция латентност: Притежателят на полицата има право частично или напълно да спре да плаща премии, но с възможност за повторно активиране на плащанията в бъдеще.

Финансова гаранция е налице, когато притежателят на полицата има възможност да прехвърли загуби на застрахователното дружество или да получи допълнителни доходи в резултат на развитието на финансовите променливи (например възвръщаемостта на портфейла от инвестициите за покритие на резервите, промени в индексите, и т.н.). Гаранциите обикновено се прилагат автоматично (механизмът е указан в условията по полицата) и по този начин не зависи от съзнателно решение на притежателя на полицата.

По-долу е даден неизчерпателен списък на примери на общи финансови гаранции, които се използват в животнозастрахователни договори:

- Гарантиране на инвестирания капитал: включва гаранция на първоначалното инвестираният капитал, обикновено до определен процент. Това може да се разглежда като гарантирана лихва от 0%. Например когато гарантираната възвръщаемост на инвестициите в свързани с индекси или инвестиционни фондове застраховки живот.
- Гарантиран минимален доход от инвестиции: Разпределя се минимална доходност от инвестиции. Например застраховка с гарантирана минимална доходност, и променливо, негарантирано допълнително участие в дохода.
- Минимални гарантирани обезщетения. например възвръщаемост на първоначалната инвестиция.

Ако в полицата е предвидено допълнително участие в доходите, това участие също е включено в проекцията на паричните потоци.

Технически резерви по общо застраховане

За резервите по общо застраховане, се използват така наречените "подобни на общото застраховане техники".

Платежоспособност II изисква изчисленията да се извършват отделно за премийните резерви и за резервите за предстоящите плащания:

- ✓ Премийните резерви се отнасят до събития, които се очаква да настъпят след датата на оценката и по време на оставащия период на действие (период на покритие) на активните полици, по сключени застраховки от компанията.

При изчисляването на най-добрата оценка на премийните резерви се вземат предвид:

- Всички очаквани бъдещи премии за действащите полици;
- Всички бъдещи плащания по щети за действащите полици;
- Разходи (директни и индиректни разходи за уреждане на щети, административни разходи за обслужване на действащите полици, аквизиционни разходи, административни разходи, разходи за управление на инвестиции), свързани с посочените по-горе премии и щети.

- ✓ Провизиите за предстоящи плащания се отнасят до събития, които вече са възникнали, но които все още не са уредени, независимо от това дали задълженията, произтичащи от тези събития, са докладвани или не.

И двата вида резерви се изчисляват според съответните (стандартни) актюерски техники.

Премийният резерв се изчислява при предположението, че портфейлът от полици за определена линия бизнес е достатъчно стабилен, така че опитът от миналото да може да се използва, да се правят прогнози за щетите, които ще възникнат в бъдеще. Предположенията относно времевата структура на бъдещите парични потоци също се базира на опита от наблюдаваните в миналото щети.

За резерва по предстоящи плащания се използват различни техники, в зависимост от размерите на щетите (малки и средни, големи и много големи щети). Оценка се прави също и за тези щети, които вече са настъпили, но които все още не са докладвани до отчетната дата. Най-добрата оценка за предстоящи плащания също така включва директни и индиректни разходи за уреждане на щети, както към обявените, така и към необявените претенции.

Следва да се отбележи, че анюитетните плащания са част от техническите резерви по животозастраховането (сумата и броят на тези щети е нематериален в портфейла на ДЗИ и в момента те не се моделират отделно).

Технически резерви по здравно застраховане

Съгласно регулаторната рамка на Платежоспособност II, задълженията, произтичащи от здравни осигуровки трябва да бъдат разделени според актюерските методи, по които се изчисляват прогнозните парични потоци. Това води до две поднива "Подобни на животозастраховането" и "Подобни на общото застраховане".

В „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД се докладват само технически резерви по здравно застраховане подобно на общото застраховане..

5.2.1 Стойности по МСФО

Провизии за неизтекъл риск и пренос-премиен резерв

За директно записания бизнес, пренос-премийният резерв е изчислен по метода на точната дата. Базата за определяне на пренос-премийния резерв съответства на базата за признаване на brutния от презастраховане премиен приход в годишния отчет на Дружеството. Няма необходимост от заделяне на провизии за неизтекъл риск.

Провизии за висящи плащания

За щетите, които са предявени, провизията, по принцип се изчислява за всяка отделна щета, вземайки предвид всички известни факти в досието плюс разходи за уреждането им.

За щетите, които вече са настъпили, но не са предявени към отчетната дата, се формира резерв за Възникнали, но непредявени щети. По щетите от директно застраховане, той се изчислява като обща сума за отделните типове застраховки на база миналия опит на компанията, както и наблюдаваните тенденции в портфейла. За извънредни събития се правят допълнителни провизии към него.

За щети, които са възникнали, но не са достатъчно провизирани към отчетната дата, се формира резерв за Възникнали, но не достатъчно резервирани щети (IBNER - Incurred But Not Enough Reported). Същият се формира, когато процедурите за адекватност показват, че останалите провизии за щети са недостатъчни да посрещнат задълженията по тях. Резервът съдържа суми по щети, които вече са предявени, но които, по технически причини, не е било възможно да се отнесат към досиетата на щетите. Където е подходящо, провизията се определя на база благоразумна оценка и към щети, чиито досие е затворено.

Провизията за вътрешните и външни разходи за уреждане на щетите се изчислява като процент от размера на щетата на база минал опит.

Допълнително се формират провизии в съответствие с местното законодателство, например провизия за задължения към персонала.

Провизии за участие в положителния финансов резултат, бонуси и отстъпки

В тази секция се имат предвид провизиите във връзка с реализирания доход от инвестиции към края на финансовата годината, който е признат, но още не е начислен по групите дейности по животозастраховане. За договорите по общо застраховане, при предварителна договорка, се изплаща участие в положителния резултат от развитието на риска на съответния клиент.

Тест за адекватност на задълженията

Тестът за адекватност на задълженията се извършва с цел да се оценят текущите задължения и да се установи евентуален техен недостиг. Като цяло, техническите резерви, представени в баланса по МСФО превишават размера на най-добрата им прогнозна оценка на задълженията представени в икономическия баланс по Платежоспособност II.

Пасивно презастраховане

Ефектът от презастраховане се отчита като актив, калкулира се за всеки презастрахователен договор поотделно и отчита собствения опит на компанията.

5.3 Пасиви – съществени класове пасиви

5.3.1 Стойности по Платежоспособност II

Отсрочени данъци

Отсрочените данъци, различни от отсрочени данъчни активи, възникнали от пренасяне на данъчни загуби, се изчисляват на база разликата между стойностите, изчислени по Платежоспособност II, и стойностите, изчислени и признати за данъчни цели.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи, възникнали от пренасяне на данъчни загуби, към датата на Икономическия баланс и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целият или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен (Тест за възстановимост).

Задължения по застраховки и към посредници

Задълженията, породени от постъпили суми по застраховки или начислени като разход застрахователни претенции, се оценяват по тяхната балансова стойност, тъй като това е стойността на вероятното им уреждане в следващ момент. Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година.

Задълженията към посредници и съзастрахователи, с изключение на задълженията за изплащане на комисионни възнаграждения по непостъпили премии, се оценяват по тяхната балансова стойност, тъй като се очаква това да бъде стойността, по която ще бъдат уредени в кратък срок. Балансовата им стойност се приема за достатъчно близка до пазарната стойност.

Задълженията за изплащане на комисионни възнаграждения по непостъпили премии следват отчитането на тези премии и тяхната справедлива стойност се оценява със:

- ✓ стойност нула, когато са на база неплатени премии с ненастъпил падеж;
- ✓ стойност, пропорционално изчислена на база неплатени премии с настъпил падеж – до дела на тези премии в общия размер на начислените премии.

Несигурността в оценяването на задълженията към посредници върху вземания с ненастъпил падеж е минимизирана чрез допускането, че обемът им е в пряка корелация с обема на застрахователните вземания, което се базира на обективното им историческо развитие.

5.3.2 Стойности по МСФО

Подробна информация за определянето на стойността на пасивите по МСФО може да бъде намерена в бележка 2.5 „Обобщение на съществените счетоводни политики“ от Годишния индивидуален финансов отчет на Дружеството за 2022 г.

Отсрочени данъци

Отсрочените данъци се признават съгласно МСС 12 по балансовия метод за всички временни разлики към датата на отчета за финансовото състояние, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности за целите на финансовото отчитане.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

✓ Освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на репутация, или от първоначално признаване на актив или пасив, от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и

✓ За облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Дружеството е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички приспадащи се временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани приспадащите се временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

✓ освен ако отсроченият данъчен актив, свързан с намаляемата временна разлика, възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и

✓ за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Задължения по застраховки и към посредници

Задълженията, породени от постъпили суми по застраховки, начислени като разход застрахователни претенции или начислени комисиони на посредници, се оценяват по тяхната балансова стойност, тъй като това е стойността на вероятното им уреждане в следващ момент. Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година.

Задължения към застрахователи и брокери се признават, когато са дължими. Първоначално се оценяват по справедлива стойност намалени с директно разпределими разходи, свързани с транзакциите. Последващо се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва

„ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД е обект на регулация от Комисията за Финансов Надзор, направление Застрахователен надзор. От началото на 2016 г., Дружеството изпълнява изискванията за капиталова адекватност, наложени от Директива 2009/138/ЕО на Европейския Парламент (Платежоспособност II), която определя използването на рисков базиран подход. Целите на директивата са имплементирани на изисквания за платежоспособност, чрез които адекватно да се посрещат рисковете пред застрахователните компании, както и максимално синхронизиране на стандартите за надзор във всички държави-членки на Европейския съюз.

6.1 Собствени средства

Регулаторната рамка изисква минимален коефициент на платежоспособност над 100%.

Капиталите за покритие на пруденциалните показатели – МКИ и КИП представяме в таблицата по-долу:

<i>DZI Life Solvency II Own Funds, MBGN</i>	2022	2021
Excess of assets over liabilities	344.2	291.3
Foreseeable dividend	57.0	5.0
Total available basic own funds of which:	287.2	286.3
Tier 1 capital	287.2	286.3
Tier 2 capital	0.0	0.0
Tier 3 capital	0.0	0.0
Total available basic own funds	287.2	286.3

6.2 Значими разлики в собствените средства

Размерът на превишението на актива над пасива, изчислени за целите на Платежоспособност II, е 344 208 хил. лв., което е с 11 770 хил. лв над стойността по МСФО. Причините за разликата са описани в раздел 5: Оценка за целите на платежоспособността.

6.3 Основни собствени средства

Превишението на активите над пасивите, изчислено съгласно Платежоспособност II, се състои единствено от основни собствени средства, които са достатъчни за покритие на капиталовото изискване за платежоспособност и на минималното капиталово изискване.

6.4 Допълнителни собствени средства

Дружеството не разполага с допълнителни собствени средства.

6.5 Капиталови изисквания по платежоспособност и минимални капиталови изисквания

6.5.1 Рисков апетит по отношение на капитала

„ДЗИ Животозастраховане“ е консервативно по отношение на капитала и в съответствие с насоките на КВС и има нисък апетит за риск, свързан с капиталовата адекватност.

6.5.2 Структура на основното капиталово изискване за платежоспособност (BSCR)

„ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД използва стандартната формула за калкулиране на капиталовите изисквания (SCR) за Платежоспособност II.

Капиталовото изискване за платежоспособност (**SCR**), изчислявано въз основа на стандартната формула, е сума на следните позиции:

- а) основното капиталово изискване за платежоспособност (**BSCR**);
- б) капиталовото изискване за операционен риск (**SCR_{Op}**);
- в) корекцията за способността за покриване на загуби на техническите резерви и на отложените данъци (**Adj**)

$$SCR = BSCR + SCR_{Op} + Adj$$

където

✓ корекцията за способността за покриване на загуби на техническите резерви се изчислява съгласно чл. 206 от делегираните регламенти 2015-35 и взема предвид всички закони, регулаторни или договорни ограничения при разпределението на бъдещите дискреционни участия в печалбата.

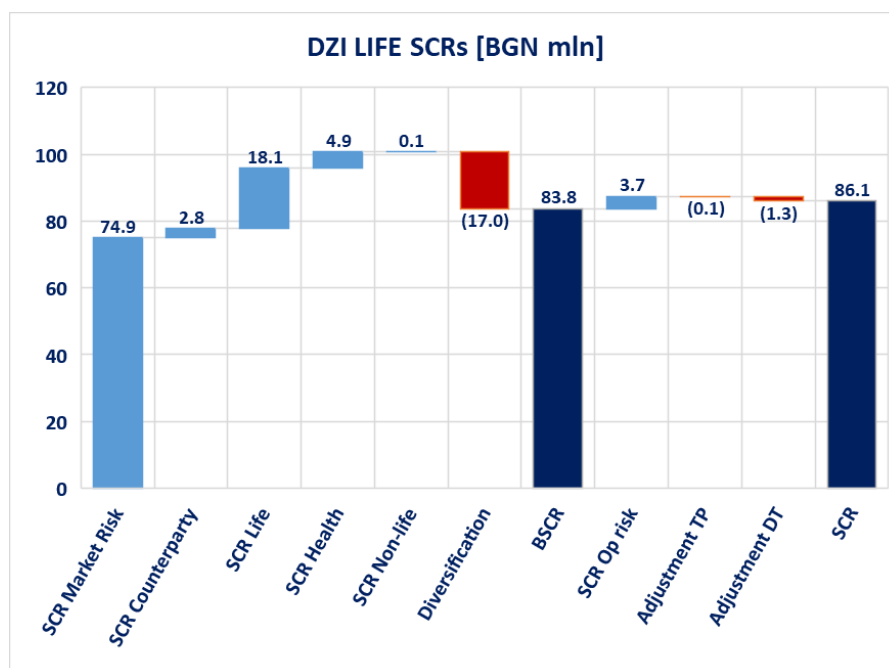
✓ корекцията за способността за покриване на загуби на отсрочените данъци (LAC DT) се изчислява съгласно чл. 207 от делегираните регламенти 2015-35, при което намалението на отсрочените данъчни пасиви или увеличението на отсрочените данъчни активи води до отрицателна корекция за капацитета на отложените данъци за поемане на загуби. Ако тази корекция е положителна, корекцията е нула.

Базовото капиталово изискване за платежоспособност обхваща индивидуалните рискови модули, агрегирани с помощта на корелационна матрица.

То съдържа най-малко следните рискови модули:

- а) подписвачески риск по общо застраховане;
- б) подписвачески риск по животозастраховане;
- в) подписвачески риск по здравно застраховане;
- г) пазарен риск;
- д) риск от неизпълнение от страна на контрагента.

Основното капиталово изискване за платежоспособност обхваща индивидуалните рискови модули, агрегирани с помощта на корелационна матрица.

6.5.3 Изменение на капиталовото изискване по платежоспособност

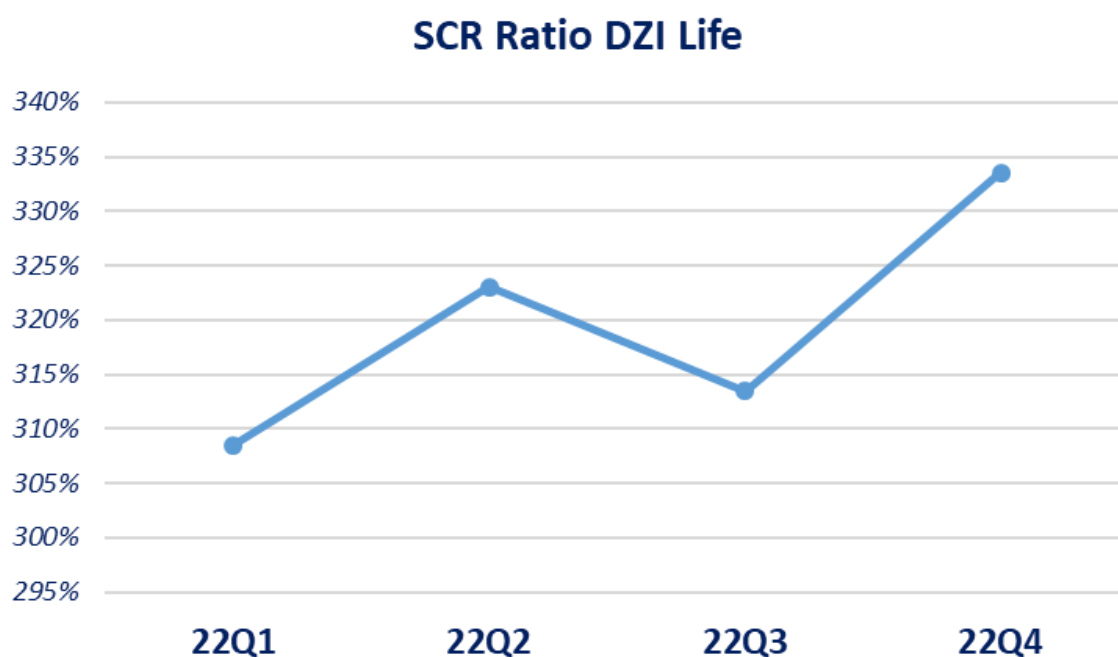
Таблицата по-долу представя развитието на капиталовите изисквания на Платежоспособност II. Корекциите за променливост са приложени при изчисляването на най-добрата оценка на техническите резерви, но влиянието върху SCR не е съществено.

SCR DZI Life			
	2022	2021	Change
SCR Market Risk	74.9	93.7	(20.1)%
SCR Counterparty	2.8	0.9	192.6%
SCR Life	18.1	17.9	0.7%
SCR Health	4.9	10.2	(52.1)%
SCR Non-life	0.1	0.1	(22.3)%
Diversification	(17.0)	(19.6)	(13.2)%
BSCR	83.8	103.4	(19.0)%
SCR Op risk	3.7	2.2	67.1%
Adjustment TP	(0.1)	0.0	-
Adjustment DT	(1.3)	(4.0)	(67.6)%
SCR	86.1	101.7	(15.3)%

6.5.4 Изменение на КИП и МКИ

Изменението на коефициентите за покритие на капиталовото изискване за платежоспособност (КПИ) през 2021 е показано на графиката по-долу.

През отчетния период „ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД не е било в каквато и да е форма на неспазване на минималното капиталово изискване или на капиталовото изискване за платежоспособност.

6.6 Разлики между стандартната формула и вътрешния модел

„ДЗИ - Животозастраховане“ ЕАД не използва вътрешен модел при изчисление на капиталовите изисквания за платежоспособност.

7 Списък от съкращения

ИК	Инвестиционен комитет
КИП	Капиталово изискване за платежоспособност
КНАПП	Комитет за нови и активни продукти и процеси
ККТМ	Комитет за Контрол на Търговската Мрежа
РК	Риск Комитет
МКИ	Минимално капиталово изискване за платежоспособност
МСС	Международен счетоводен стандарт
МСФО	Международни стандарти за финансово отчитане
НС	Надзорен съвет
СОРП	Собствена оценка на риска и платежоспособността
УС	Управителен съвет
АРС	Aligning of Planning Cycles